

Gross interest. Hrubý úrok. Celkový úrok, který platí vypůjčovateli, včetně administrativních, služebních a pojišťovacích poplatků.

Gross lease. Viz Lease.

Gross margin. Hrubé ziskové rozpětí. Rozdíl mezi odbytem po odečtení daní plus odpisů (čistý odbyt) a cenou prodaného zboží.

Gross misdemeanor. Závažný přečin. Druh trestného činu, který není (co do své společenské nebezpečnosti) zločinem.

Gross National Product (GNP). Hrubý národní produkt. Tržní hodnota veškerého zboží a služeb vyprodukovaných v jedné zemi za rok měřená podle prodeje zboží a služeb fyzickým osobám, korporacím a vládě plus přebytek exportu nad importem. Celková tržní hodnota výroby zboží a služeb v jedné zemi bez podvojného účetnictví, která se rozděluje na čtyři hlavní kategorie: spotřeba, hrubé soukromé domácí investice, vládní nákupy zboží a služeb a čistý export (export minus import).

Gross neglect of duty. Hrubé zanedbání povinnosti. Viz Desertion; Non-support.

Gross negligence. Hrubá nedbalost. Viz Negligence.

Grossome. Ve starém anglickém právu poplatek za pronájem. Má se za to, že toto slovo vzniklo překroucením termínu *gersuma*. Viz Gressume.

Gross premium. Hrubá splátka pojistného. Čistá splátka pojistného plus náklady a riziko na nepředvídané události. To jest, čistá splátka pojistného je vlastně cenou pojištění. Fox v. Mutual Ben. Life Ins. Co., C.C.A. Mo., 107 F.2d 715, 719.

Gross profit. Hrubý zisk. Rozdíl mezi odbytem a cenou prodaného zboží před odečtením provozních nákladů a daní z příjmu.

Gross receipts. Hrubé přijaté platby. (Hrubé příjmy). Celková peněžní částka nebo hodnota jiného statku nabytá prodejem statků a poskytováním služeb. New Mexico Enterprises, Inc. v. Bureau of Revenue, App., 86 N.M. 799, 528 P.2d 212, 213. Viz také Gross income.

Gross receipts tax. Daň z hrubých přijatých plateb (hrubých příjmů). Viz Gross income tax.

Gross revenue. Hrubý příjem. Příjmy podniku před odečtením nejrůznějších odpisů a daní, kromě těch, od nichž je podnik specificky osvobozen. Public Service Co. v. City and County of Denver, 153 Colo. 396, 387 P.2d 33, 36. Viz také Gross income.

Gross sales. Hrubý obrat. Celkový obrat ve fakturovaných cenách, bez odečtení slev, daní, provizí a dalších úprav.

Gross spread. Hrubé rozpětí. V bankovníctví jde o rozdíl mezi cenou, kterou za emisi cenných papírů zaplatí investiční banka a cenou, kterou zaplatí veřejnost.

Gross stress reaction. Celková stresová reakce. Pojem, který se používá k označení akutní emocionální reakce obyvatel na vážný ekologický stres.

Gross up. Navýšit. Připočítat zpátky k hodnotě majetku nebo nabytému příjmu částku zaplacené daně. U darů provedených tři roky před smrtí se ke hrubé pozůstalosti připočítá darovací daň zaplacená za převod. I.R.C. § 2035. Způsob, který využívají americké korporace v daňovém přiznání z federální daně z příjmu, aby získaly odklad daně na placení federální daně ze zahraničního příjmu.

Ground. Země, půda, zemský povrch vyhrazený k soukromému užívání a k obdělávání. Důvod, základ, např. důvod k podání občanské žaloby nebo k obvinění pachatele trestného činu nebo důvod po připuštění důkazu. Viz také Ground of action.

Groundage. Kotevné, přístavné. Zastaralé pojmenování poplatku za stání nebo ukotvení lodě v přístavu. Viz Demurrage.

Ground landlord. Pozemkový vlastník. Zůstavitel pozemku, z něhož se platí nájem.

Ground lease. Pronájem prázdného pozemku, nebo pozemku bez budov. Obvykle čistý pronájem. Viz také Ground rent; Lease.

Groundless. Neodůvodněný, bezdůvodný. Viz Frivolous.

Ground of action. Žalobní důvod. Základ žaloby, skutková podstata, na niž se zakládá žaloba (např. nedbalost, porušení smlouvy). Cíl žalující strany při podání žaloby. Viz také Cause of action.

Ground rent. Pozemková renta. Nájem placený majiteli pozemku za jeho užití, obvykle k postavení budovy. Běžně se platí renta za dlouhodobý pronájem (např. 99 let) a pronajímatel si ponechává vlastnický titul na pozemek. Takový pronájem je obvykle obnovitelný. Na základě tohoto druhu pozemkového pronájmu jsou ve velkých městech postaveny úřady, hotely a podobné veliké stavby. Doživotní renta, kterou si vyhradí zůstavitel pozemku s absolutním vlastnickým titulem pro sebe a své dědice při převodu pozemku. V anglickém právu rovněž nájem za pronajaté budovy.

Ground water. Spodní voda, podzemní voda. Voda pod zemí, pramen nebo plytká studna. Podzemní proudy nebo prosaková voda. Woodsum v. Pemberton Tp., 172 N.J. Super. 489, 412 A.2d 1064, 1067.

Ground writ. Před přijetím anglického procesního řádu v r. 1852 nebylo možno vydat *ca. sa.* nebo *fi. fa.* (*v.t.*) pro hrabství, v němž nebyla podána žaloba, aniž by se nejdříve vydal soudní příkaz, který se nazýval „ground writ“ pro hrabství, v němž byla podána žaloba a poté „testatum writ“ pro jiné hrabství.

Group annuity. Skupinová anuita. Druh penzijního plánu pro zaměstnance, při němž zaměstnavatel každý rok kupoval odloženou anuitu pro každého zaměstnance dané skupiny, s nimiž byl tento druh smlouvy uzavřen. Členové této skupiny dostávali potvrzení jako důkaz o zaplacení.

Group boycott. Skupinový bojkot. Domluvené odmítnutí skupiny obchodníků obchodovat s jinými obchodníky. Nastává, když se konkurenti spojí, aby likvidovali potenciálního konkurenta hrozbou, že nebudou obchodovat s firmami, které budou obchodovat s potenciálním konkurentem. KOS v. Alyaska Pipeline Service Co., Alaska, 676 P.2d 1069, 1076. To samo o sobě je porušením Shermanova protimonopolního zákona, protože omezuje svobodu rozhodování stran zúčastněných na bojkotu, zda budou obchodovat s bojkotovanou stranou. Odmítnutí jednoho obchodníka obchodovat s jiným netvoří skupinový bojkot. Arzee Supply Corp. of Conn. v. Ruberoid Co., D. C. Conn., 222 F. Supp. 237, 242.

Grouping of contacts. Seskupení kontaktů. Při konfliktu zákonů uplatní soud zákon té jurisdikce, který nejvíce souvisí s výsledkem sporu. Říká se tomu rovněž doktrína „centra přitažlivosti“. Industrial Credit Co. v. J.A.D. Const. Co., 29 A.D.2d 952, 289 N.Y.S.2d 243. Viz také Center of gravity doctrine.

Group life insurance. Skupinové životní pojištění. Skupinovou smlouvu o životním pojištění uzavírá pojišťovatel se zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnanců. Crawford v. Metropolitan Life Ins. Co., Mo. App. 167, S.W.2d 915, 924. Skupinové životní pojištění je podobné, ne-li identické s tou formou pojištění, již se říká „term“ life insurance (termínové životní pojištění). Viz Group policy; Insurance.

Group libel. Skupinová urážka. Viz Libel.

Group policy. Skupinové pojištění. Pojistná smlouva, podle níž jsou pojištěny osoby, obvykle zaměstnanci podniku, náhradou za stanovené platby pojistného, dokud tyto osoby zůstávají v pracovním poměru a dokud se platí pojistné splátky. Zaměstnavatel má u sebe hlavní pojistnou smlouvu s pojišťovatelem a každý zaměstnanec dostává potvrzení o zaplacení pojistného. Martin v. Prier Brass Mfg. Co., Mo. App., 710 S.W.2d 466, 469. Viz také Insurance.

Growing crop. Rostoucí úroda. Neexistuje jednotný názor, zda se tento pojem vztahuje jen na plodiny nad povrchem země, jakož i na to, zda je dozrávající úroda ještě „rostoucí“ úrodou. Rovněž se liší soudní rozhodnutí ve sporech o to, zda se za rostoucí úrodu považuje i tráva na pastvinách. Rostoucí úroda je movitý statek. Estate of Ruwe v. Ruwe, 190 Neb. 663, 211 N.W.2d 610, 613.

Growth half-penny. Ve starém anglickém právu poplatek za desetinu každého tlustého, neužitečného zvířete.

Growth stock. Výhodné cenné papíry. Druh cenných papírů s dobrou perspektivou růstu jejich tržního kursu, nikoli však nezbytně s dobrou vyhlídkou na vysokou dividendu.

Gruarii. Hlavní správci lesa.

Grub stake. V horním právu smlouva mezi dvěma stranami, z nichž jedna se zaváže poskytnout finance, stroje atd. a druhá se zaváže prozkoumat a zjistit naleziště nerostů a „vykolíkovat“ těžební nárok, čím obě strany získají společný majetkový zájem na daném pozemku v tom poměru, jaký si dohodly ve smlouvě.

G.S.A. General Services Administration. Správa všeobecných služeb.

Guadalupe Hidalgo, Treaty of. Smlouva mezi Spojenými státy a Mexikem z 2. února 1848, která ukončila mexickou válku. Viz Gadsden Purchase.

Gudia. Ve starém evropském právu záruka, zástava. Clo. Píše se i jako „wadia“.

Guarantee. Ten, komu se dává záruka. Rovněž záruční smlouva, nebo záruka jako povinnost ručitele. Jako sloveso ve významu garantovat, ručit, přebírat odpovědnost za záruku.

Guarantee clause. Garanční doložka. Ustanovení ve smlouvě, listině, hypotéce atd., jímž se jedna osoba zavazuje, že zaplatí za jinou osobu. Rovněž ustanovení v čl. IV odd. 4 Ústavy USA, v němž federace zaručuje každému státu republikánskou formu vlády a svou ochranu v případě nepřátelského vpádu nebo vnitřní agrese.

Guaranteed annual wage. Zaručená roční mzda. Ustanovení v pracovní smlouvě, jímž se zaměstnavatel zavazuje vyplatit zaměstnanci každý rok určitou základní částku, ať je jeho mzda hodinová nebo týdenní.

Guaranteed payment. Viz Payment guaranteed.

Guaranteed sale. Zaručený prodej. Záruka v dohodě o prodeji nemovitosti na trhu nemovitostí, v níž se prohlašuje, že nebude-li nemovitost prodána po určité době, koupí ji realitní firma, a to za určitých podmínek, obvykle s podstatnou slevou ve srovnání s tržní cenou.

Guaranteed stock. Zaručené akcie. Viz Stock.

Guarantee stock. Zaručená rezerva. Zaručená rezerva stavebního a úvěrového sdružení je fixní nedotknutelný fond, který všem investorům ve sdružení garantuje fixní dividendu nebo úrok. Stumph v. Wheat Belt Building & Loan Ass'n of Pratt, 148 Kan. 25, 79 P.2d 896, 899.

Guarantor. Ručitel. Ten, kdo dává záruku. Osoba sekundárně odpovědná za dluh nebo plnění jiného, na rozdíl od přímého rukojemství (strict surety), kdy je ručitel primárně odpovědný spolu s hlavním dlužníkem. Ten, kdo se zaváže odpovídat za dluh či neplnění jiného. Superior Wholesale Elec. Co. v. Camorin, 264 Cal. App.2d 488, 70 Cal. Rptr. 636, 638. Viz také Surety. Ve smyslu Jednotného obch. zák. (U.C.C.) paragraf 3 jde o smluvní stranu, která připojí ke svému podpisu příslušnou formulaci o poskytnutí záruky inkasovatelnosti nebo záruky platby. Zaručitel je obvykle i akomodační stranou, tj. stranou poskytující „společenskou úsluhu“, konající právní úkon bez protihodnoty.

Guaranty. v. Garantovat, zaručit se. Zavázat se odpovědností za splacení dluhu jiného nebo za splnění závazku, povinnosti nebo odpovědnosti jiného, vzít na sebe odpovědnost zaručitele, ručit. Viz Guaranty, n.

Guaranty. n. Dohoda o zajištění plnění závazku jiného. Dohoda, v níž se ručitel zaváže uspokojit dluh jiného (dlužníka) v případě, kdy dlužník svůj dluh nesplatí (sekundární odpovědnost). Závazek nebo slib, který zajišťuje primární neboli hlavní závazek a který zavazuje ručitele k plnění, v případě neplnění ze strany primárního dlužníka. Commercial Credit Corp. v. Chisholm Bros. Farm Equipment Co., 96 Idaho 194, 525 P.2d 976, 978. Přislíb odpovídat za splacení dluhu nebo splnění závazku, jestliže nebude platit nebo plnit závazek osoba, která je odpovědná primárně. Závazek jedné osoby odpovídat za zaplacení dluhu nebo řádné plnění smlouvy nebo povinnosti jiné osoby, která sama zůstává odpovědná za placení a plnění. Přislíb odpovídat za dluh, neplnění nebo selhání jiné osoby. Viz Guaranty of payment. Záruka je smlouva o tom, že nějaká věc se udělá tak, jak bylo dohodnuto, bez ohledu na to, zda ji udělá ta nebo ona osoba, a zda to bude primární kontrahent nebo ne. Ručitel směnky nebo dlužního úpisu je ten, kdo se zaváže, že směnka bude proplacena, není však ani indosantem ani směnečným rukojemníkem. Záruční smlouva je separátní smlouva ručitele. Jde v podstatě o garanci ručitele, že bude udělána věc, za kterou se zaručuje primární kontrahent a nejde o společný závazek primárního kontrahenta a ručitele, že udělají předmětnou věc. Viz Suretyship, contract of; rovněž Collateral guaranty níže.

Synonyma

Nelze si plést pojmy *guaranty* (záruka) a *suretyship* (zajištění, rukojemství), třebaže se v praxi často zaměňují. Rozdíl mezi záruční a zajišťovací smlouvou spočívá v tom, zda je závazek společným závazkem s primárním kontrahentem nebo separátním závazkem ručitele. Jestliže jde o společný závazek, je to „suretyship“ (rukojemství) a jestliže jde o separátní závazek, je to „guaranty“ (záruka). General Finance Corp. of Atlanta,

Northeast v. Welborn, 98 Ga.App. 280, 105 S.E.2d 386, 389. Pojmy *guaranty* a *warranty* mají stejný kořen a etymologicky jde o stejné slovo, protože „g“ z normanské francouzštiny je zaměnitelné s anglickým „w“. Hovorově a v obchodních transakcích se často používají ve stejném významu, ovšem když se garantuje (is guaranteed) bezvadný chod nějakého stroje nebo výkonnost výrobku, je vhodnější použít termín „is warranted“. Někdy se i v obchodních kruzích mezi těmito pojmy dělá rozdíl v tom smyslu, že pojem „guaranty“ se chápe jako (často podmíněné) zajištění budoucího neplnění nebo nějaké budoucí události, zatímco pojem „warranty“ se chápe jako absolutní závazek *in praesenti* vůči vadám, kvalitě nebo kvantitě, jak je předpokládá smlouva mezi stranami v předemné záležitosti. Přísně právní použití těchto dvou pojmů se ovšem liší následovně: „warranty“ je absolutní závazek neboli odpovědnost ručitele (warrantor) a smlouva bude neplatná, nebude-li doslova a do písmene splněna, zatímco „guaranty“ je příslib zajišťující původní smlouvu, která ručitelé (guarantor) neukládá primární odpovědnost, ovšem zavazuje ho k odpovědnosti za neplnění jiného. Viz *Warranty*.

Absolute guaranty. Absolutní garance. Bezpodmínečný závazek ručitele za to, že dlužník zaplatí dluh nebo splní svou povinnost. Bezpodmínečný příslib platby nebo plnění primární smlouvy v případě neplnění ze strany primárního dlužníka nebo osoby povinné. *Robey v. Walton Lumber Co.*, 17 Wash.2d 242, 135 P.2d 95, 102.

Collateral guaranty. Zajišťující (paralelní) garance. Smlouva, kterou se ručitel zaváže zaplatit náhradu škody v případě, že strana primárně odpovědná (dlužník nebo povinná osoba) nesplní to, co se zavázala splnit. Od rukojemství (suretyship) se v tomto ohledu liší v tom, že rukojemník se zavazuje udělat přesně to, k čemu se zavázal hlavní kontrahent, v případě že ten svůj závazek nesplní.

Conditional guaranty. Podmíněná garance. Taková, která závisí na nějaké nesouvisející události, která přesahuje pouhé neplnění ze strany primárního kontrahenta. Obvykle nastává až po vyrozumění o neplnění a po vyčerpání přiměřených prostředků uplatnění práva proti primárnímu kontrahentovi. Garance, kterou nelze vynutit na ručiteli okamžitě, ale až poté, co věřitel učinil jistá opatření k tomu, aby vznikla odpovědnost. *Shur-Gain Feed Division Williams Davies Co., Inc. v. Huntsville Production Credit Ass'n*, Ala. Civ. App., 372 So.2d 1317, 1320.

Continuing guaranty. Pokračující garance. Záruka, která se neomezuje jen na konkrétní transakci, ale je myšlena tak, že pokrývá i budoucí transakce, nebude-li odvolána. *Farmers—People Bank v. Clemmer*, Tenn., 519 S.W.2d 801, 805. Záruka, která se vztahuje na budoucí odpovědnost primárního kontrahenta v následných transakcích a která se buď průběžně obnovuje nebo plynule pokračuje.

Special guaranty. Speciální garance. Záruka, kterou může využít jen konkrétní osoba, již je adresována, a tím se liší od *general guaranty* (obecné garance), kterou smí využít každý, kdo jí může akceptovat.

Guaranty company. Ručitelská společnost. Korporace s povolením projednávat a uzavírat záruční smlouvy a smlouvy o rukojemství, např. společnost, která se za fixní prémii zaručuje za soudní kaucce, úpisy proti zpronevěře a pod.

Guaranty bond. Viz *Bond*.

Guaranty clause. Viz *Guarantee clause*.

Guaranty fund. Záruční fond. Rezervní fond. Zákon obsahující ustanovení o povinnosti bank vytvářet fond zajišťující vklady, z něhož se vyplatí vkladatelé zbankrotované banky. *Noble State Bank v. Haskell*, 219 U.S. 104, 31 S. Ct. 186, 55 L. Ed. 112; *Shallenberger v. Bank*, 219 U.S. 114, 31 S. Ct. 189, 55 L. Ed. 117; *Assaria State Bank v. Dolley*, 219 U.S. 121, 31 S. Ct. 189, 55 L. Ed. 123; *Abilene Nat. Bank v. Dolley*, 228 U.S. 1, 33 S. Ct. 409, 57 L. Ed. 707. Většina bankovních vkladů je do určité částky pojištěna Federální korporací pro pojištění vkladů (viz *Federal Deposit Insurance Corporation*).

Guaranty insurance. Viz *Insurance*.

Guaranty of payment. Záruka platby. Strana cenného papíru, která ke svému podpisu připojí formulaci „payment guaranteed“ (platba zaručena) nebo ekvivalentní formulaci, a tím vlastně uzavírá smlouvu o odpovědnosti za cenný papír v tom smyslu, že „se zavazuje, že když cenný papír (směnka, úpis atd.) nebude proplacen při splatnosti, proplatí ho, aniž by se jeho držitel musel uchýlovat k další straně“. U.C.C. 3—416(1). Osoba, která vydá záruku na platbu je ručitelem platby.

Guardage. Poručnictví.

Guardian. Opatrovník. Kurátor. Poručník. Osoba vyba-vená zákonnými právy a povinnostmi pečovat o určitou osobu a spravovat majetek a majetková práva určité osoby, která se v důsledku svého věku, chápání nebo sebeovládání považuje za nesvéprávnou. Osoba, která má ze zákona odpovědnost za péči a výchovu, nebo za správu dědictví, nebo za obojí, nezletilého dítěte. Viz také *Next friend*.

Klasifikace

Testamentary guardian (poručník ze závěti) je ustanoven v poslední vůli otce nebo matky dítěte. *Guardian by election* (zvolený poručník) je osoba, kterou si vybere nezletilý v případě, že by jinak zůstal bez opatrovníka.

General guardian (generální poručník) je osoba, která má povinnost celkové péče o svěřence a jeho pozůstalost, zatímco **special guardian** (speciální poručník) má speciální neboli omezená práva a povinnosti k svěřenci, např. opatrovník, který pečuje jen o osobu, nikoli o pozůstalost, nebo naopak, nebo poručník *ad litem*.

Domestic guardian (domácí poručník) je osoba z místa bydliště svěřence, zatímco **foreign guardian** (cizí poručník) dostal své pravomoci rozhodnutím soudu jiného státu a obvykle pečuje jen o majetek, který spadá do jurisdikce dotyčného soudu.

Guardian ad litem (poručník u soudního sporu) je zvláštní poručník jmenovaný soudem, který má zastupovat svěřence, nezletilé dítě nebo nenarozené dítě u probíhajícího soudního řízení a jen u něho. *Bowen v. Sonnenburg*, Ind. App., 411 N.E.2d 390, 396.

Guardian by estoppel je osoba, která se podujme jednat jako poručník, aniž by k tomu měla zákonně zplnomocnění. Podobně jako *guardian de son tort* (viz níže).

Guardian by nature (přirozený poručník) je v common law otec a po jeho smrti matka dítěte. *Daniels v. Metropolitan Life Ins. Co.*, 135 Pa. Super. 450, 5 A.2d 608, 611. Toto poručnictví se vztahuje jen na péči

o osobu a trvá jen do doby, kdy dítě dosáhne zletilosti. Někdy se mu říká i „natural guardian“. Přednost, kterou common law dávalo otci, změnily zákony mnoha států, např. v New Yorku mají dnes matky a otcové rovná práva při opatrovnictví svých dětí. N.Y. Dom. Rel. L. 81.

Guardian by statute or testamentary guardian (poručník ze zákona nebo ze závěti) je osoba ustanovená v poslední vůli otce, která pečuje o osobu a o pozůstalost svěřence až do dosažení zletilosti. Tento druh opatrovnictví vychází ze zákona 12 Car. II, c. 24 a ujal se na většině území USA. 1 Bl. Comm. 462.

Guardian for nurture (vyživovací opatrovník) je otec a po jeho smrti matka dítěte. Tento druh opatrovnictví z obecného práva se vztahoval jen na osobu a končil, když dítě dosáhlo 14 let. 1 Bl. Comm. 461. Co se týče nemanželského dítěte, byla vyživovacím opatrovníkem matka, která jediná měla právo vychovávat své dítě a pečovat o ně. *Morey v. Peppin*, Minn., 375 N.W.2d 19. Common law bylo dnes v tomto směru nahrazeno zákony.

Guardian de son tort (kvaziporučník), někdy nazývaný i „guardian by estoppel“ je osoba, která začne jednat jako poručník, aniž k tomu byla pravomocně ustanovena. Viz *Guardian by estoppel* (výše).

Guardian in chivalry (poručník v rytířském stavu). Podle feudálního práva, jestliže byl dědic feudálního statku mladší 21 let (v případě chlapců) nebo 14 let (v případě děvčat) měl pán právo na opatrovnictví vůči dědici (a na manželství s ním, šlo-li o ženu), což se nazývalo „guardian in chivalry“. Opatrovnictví se vztahovalo na péči o osobu a pozemky dědice. 2 Bl. Comm. 67.

Guardian in socage. V common law se jednalo o takového poručníka, který pečoval o zděděné pozemky nezletilé osoby jakož i o nezletilce až do jeho 14 let. Opatrovníkem byl vždy „nejbližší příbuzný, na něhož nemohlo přejít dědictví“. 1 Bl. Comm. 461.

Natural guardian (přirozený poručník). V common law to byl otec a po jeho smrti matka dítěte. Ve většině států nahradily toto pravidlo zákony, přičemž matky i otcové mají dnes rovná práva v opatrovnictví svých dětí. Např. N.Y. Dom. rel. L. 81.

Guardian of the peace. Ochránce klidu (míru)

Guardian of the poor. Ochránce chudých. V anglickém právu osoba, kterou volili platci farních poplatků, a která vedla farní chudobinec.

Guardian of the spiritualities. Ochránce duchovních statků. V Anglii osoba, již byla svěřena duchovní jurisdikce nad uprázdněnou diecézí.

Guardian of the temporalities. Ochránce církevních statků. Osoba, již Koruna svěřila péči nad uprázdněnou diecézí nebo nad uprázdněným (vakantním) opatstvím.

Guardian or warden of the cinque ports. Ochránce nebo strážce pěti přístavů. Úřad, který má jurisdikci nad přístavy, kterým se říká „Cinque Ports“ (viz). Tato funkce byla založena v Anglii jako napodobenina římské praxe při ochraně pobřeží proti nepřátelům atd.

Guardianship. Poručnictví. Funkce, povinnosti a pravomoci poručníka. Rovněž vztah mezi poručníkem a svěřencem. Právní úprava, podle níž má jedna osoba (poručník) zákonné právo a povinnost pečovat o jinou osobu (svěřence) a o jeho majetek. Poručnictví

se vyhlásí, když svěřenec není způsobilý zákonně vystupovat vlastním jménem (např. pro nezletilost) nebo pro duševní či fyzickou nezpůsobilost. Viz *Guardian*; *Ward*.

Guardianus. Opatrovník, poručník nebo správce.

Guarentigio. Ve španělském právu písemné zmocnění soudu, aby vynutil plnění dohody stejně, jako by bylo nařízeno po normálním soudním řízení.

Guarnimentum. Ve starém evropském právu poskytnutí nezbytných věcí. Vybavení.

Guastald. Kustod, kastelán, komoří. Ve starém anglickém právu ten, kdo pečuje o královská sídla a hrady.

Gubernator. Lat. V římském právu lodivod.

Guerpi, Guerpy. Práv. fr. Opuštěný, zpustlý.

Guerra, guerre. Válka.

Guest. Host, návštěvník. Osoba, která dostane ubytování za úplat v hotelu, motelu a pod. Cestující, který se ubytuje se souhlasem vlastníka nebo správce. Host je osoba, která je přijata a hostěna u někoho doma, v klubu atd., kde nebydlí, nebo kde není členem. *Stadelmann v. Glen Falls Ins. Co. of Glen Falls*, 5 Mich. App. 536, 147 N.W.2d 460, 463. Viz také *Social guest*. „Host“ v automobilu je osoba, která se veze v automobilu řízeném jinou osobou pro vlastní potěšení nebo pracovní, aniž by řidiči poskytla jakýkoli prospěch nebo platbu. Pojem host se používá k označení takové osoby, kterou vlastník nebo držitel motorového vozidla pozve nebo dovolí svést se zdarma, bez jakékoli finanční protihodnoty kromě takových lehkých úsluh, které se běžně poskytují jako laskavost mezi cestujícími. *Rothwell v. Transmeier*, 206 Kan. 199, 477 P.2d 960, 963, 966. Viz *Guest statute*.

Business guest. Pracovní návštěva. Viz *Business*

Guest statute. Zákon o hostech. Celá řada států má zákony, kterým se říká „zákony o automobilových hostech“. Tyto zákony stanovují, že provozovatelé automobilů jsou odpovědní jen za taková zranění nebo pracovní, která byla způsobena hrubou nebo úmyslnou nedbalostí, úmyslným a lehkovážným protiprávním chováním a pod. Některé zákony k tomu přidávají ještě nedostatek přiměřené péče v případě hostitelů, kteří řídí automobil ve stavu opojení. V posledních letech lze ovšem pozorovat tendenci tyto zákony rušit. Typický zákon o hostech vylučuje možnost, aby neplatící cestující mohli žalovat řidiče či majitele za škodu způsobenou nedbalostí řidiče, avšak působnost některých zákonů je ještě užší: z možnosti žalovat vylučují například jen ty neplatící hosty, kteří jsou pokrevními příbuznými řidiče nebo vlastníka do druhého stupně. „Host“ ve smyslu příslušných zákonů o hostech je příjemce dobrovolné pohostinnosti řidiče nebo vlastníka, tj. osoba, kterou vlastník nebo držitel automobilu pozve nebo dovolí svést se zdarma. *Walker v. Bounds*, Tex. Civ. App., 510 S.W.2d 392, 394.

Guidage. Doprovodné. Ve starém anglickém právu poplatek za bezpečné provedení cizím územím. Převádění cestujících nebezpečnými a neznámými cestami.

Guidon de la mer. Název pojednání o námořním právu od neznámého autora. Předpokládá se, že bylo napsáno kolem r. 1671 v Rouenu a v kontinentální Evropě se považovalo za vysoce autoritativní práci.

Guild. Cech. Dobrovolné sdružení osob stejného povolání, profese, umění nebo podnikání, jako např. tiskaři, zlatníci, umělci, obchodníci s vlnou atd. Členové jedné organizace, podobné korporaci, která upravuje záležitosti jejich profese vlastními pravidly a normami, a která má za cíl chránit a podporovat zájmy svých členů. Goodman v. Federal Trade Commission, C.A. 9, 244 F.2d 584, 594. Ve středověku hrály cechy důležitou úlohu v některých státech, např. ve Florencii ve 13. století, kde volily radu města. Samotný název údajně vznikl z anglosaského „*gild*“ nebo „*geld*“ (daň, poplatek), protože každý člen cechu musel platit poplatek na podporu cechu.

Guildhall. Radnice. Sál nebo místo, kde se scházel cech. Místo kde se schází obecní úřad. Předpokládá se, že ze saských obchodních cechů vznikly dnešní obecní úřady v Anglii, jejichž zasedací místnost se dodnes nazývá „*guildhall*“.

Guildhall sittings. Zasedání v londýnské Guildhall, na němž se projednávají záležitosti staré čtvrti Londýna (City of London).

Guild rents. Cechovní renty. V Anglii šlo o renty, které platily cechy Koruně, nebo renty, které předtím dostávaly kláštery, po jejich zrušení však připadly Koruně.

Guillotine. Gilotina. Nástroj na sekání hlav, který se používal ve Francii k výkonu trestu smrti nad odsouzenými zločinci. Skládá se z těžkého ostří, zasazeného do rýhy ve svislých sloupech, které padá z velké výšky na krk oběti, která je pevně připoutána k místu dopadu.

Guilt. Vina. V trestním právu jde o kvalitu, která motivu nebo skutku přidává aspekt trestnosti a činí osobu trestnou podle zákona. Odpovědnost za provinění. Porušení zákona, které se projevilo nějakým činem. Opakem je nevína.

Guilty. Vinen. Vinen je ten, kdo spáchal trestný čin nebo jinak porušil právní předpisy, koho lze spravedlivě obvinít z trestného činu, kdo je odpovědný za trestný čin, delikt nebo jiné provinění. Tímto termínem odpovídá obžalovaný na obžalobu, když se přiznává k trestnému činu, z něhož je obviňován. Používá jej rovněž porota, která odsuzuje osobu při soudním přelíčení za určitý trestný čin. Vedlejší významy tohoto pojmu jsou „*evil*“

(zlo), „*wrongdoing*“ (přestupek) nebo „*culpability*“ (vína). Hilkert v. Canning, 58 Ariz. 290, 119 P.2d 233, 236.

Guilty plea. Formální přiznání viny před soudem, které může uvést obžalovaný, který spáchal trestný čin, jen když ho pronese vědomě a dobrovolně. Obviněný může například takové prohlášení pronést teprve poté, co byl vyrozuměn o svých právech a poté, co soud shledá, že obžalovaný svým právům rozumí a přiznání viny činí dobrovolně. Boykin v. Alabama, 395 U.S. 238, 89 S. Ct. 1709, 23 L. Ed.2d 274. Federální trestní řád (Fed. R. Crim. P. 11). Má stejnou právní sílu a účinek jako výrok o vině po řádném projednání věci před soudem, a na jeho základě lze uložit zákonem stanovený trest. State v. Cantrell, 250 S.C. 376, 158 S.E.2d 189, 191. Viz také Alford plea; Nolo contendere; Plea; Plea bargaining.

Guilty verdict. Výrok o vině. Formální prohlášení poroty o tom, že shledává obžalovaného vinným z deliktu, z něhož byl obviněn.

Guinea. Mince ražené v minulosti v anglické mincovně. Dnes tento pojem znamená částku 1 libry a 1 šilinku. V guineách účtují své palmáre advokáti.

Gun. Přenosná střelná zbraň, jako je revolver, pistole, puška, karabina, atd. Viz rovněž Firearm.

Gun control laws. Zákony o kontrole zbraní. Zákony upravující prodej a používání střelných zbraní, např. zákaz nošení skryté zbraně, nutnost získání povolení na nákup a přechovávání ručních a jiných střelných zbraní. Např. Trestní zákon New Yorku § 265.11, 265.12; M.G.L.A. (Mass.) Ch. 140; 18 U.S.C.A. § 921–928.

Gwalstow. Popraviště.

Gwayf. Ve starém anglickém právu odhozené věci. To co bylo ukradeno a poté na útěku odhozeno ze strachu před odhalením.

Gyltwite or guiltwit. Sasky. Kompenzace za podvod.

Gynecocracy. Vláda ženy. Stav, v němž mají ženy zákonné pravomoci nejvyššího velitele, např. ve Velké Británii královna.

Gyves. Pouta nebo okovy na nohy.

H

H. V citacích anglických zákonů je toto písmeno zkratkou pro Henry (krále tohoto jména). V ročenkách se používá jako zkratka pro lednové zasedání soudů (Hilary term). V daňových výměrech a jiných podobných úředních záznamech může být „*h*“ zkratkou pro „*house*“ (zejména ve významech sněmovna, podnik, obchodní dům, domácnost). Tedy např. zkratkou pro Sněmovnu (House), tedy Sněmovnu reprezentantů (House of Representatives), zápis z jednání Sněmovny (House report), návrh zákona předložený ve Sněmovně reprezentantů (House Bill).

H.A. Zkratka pro *hoc anno*, tento rok, v tomto roce.

Habe, nebo **have.** Lat. Forma pozdravu „*Ave*“ (bud' zdrav) v ustanoveních Theodosiánova a Justinianova kodexu.

Habeas corpora juratorum. Ve starém anglickém právu writ nařizující šerifovi, aby předvedl porotce a případně zabavil jejich půdu a majetek, aby byla zajištěna nebo vynucena jejich přítomnost u soudu v den přelíčení. Příkaz vydával vrchní civilní soud (Common Pleas) a sloužil k stejnému účelu jako *distringas juratores* u soudu Královny lavice (King's Bench). Tento writ byl zrušen zákonem C.L.P. Act, 1852, § 104.

Habeas corpus. Lat. (Nechť máš tělo). Označení různých writů (v nichž bývala tato zdůrazňující slova); jejich účelem bylo přimět stranu, aby se dostavila k soudu nebo před soudce. Běžně a jsou-li užita samostatně se tato slova chápou ve významu *habeas corpus ad subjiciendum* (viz níže). U.S. v. Tod, 263 U.S. 149, 44 S. Ct. 54, 57, 68 L. Ed. 221. Hlavní funkcí writu je uvolnění z nezákonného uvěznění. People ex rel. Luciano v. Murphy, 160 Misc. 573, 290 N.Y.S. 1011. Jeho funkcí není stanovit vinu nebo nevinu vězně, ale konstatovat, zda vězeň byl zbaven své svobody na základě řádného procesu. Ex parte Presnell, 58 Okl. Cr. 50, 49 P.2d 232.

Forma vedlejšího řízení. Samostatné řízení zahájené proto, aby se určilo, zda obžalovaný nebo obžalovaná nebyli zbaveni své svobody nezákonně. Není to vhodný postup, jak se odvolávat z rozhodnutí soudu nižší instance. Sheriff, Clark County v. Hatch, 100 Nev 664, 691 P.2d 449, 450. Pokud jde o federální procedury habeas corpus, viz 28 U.S.C.A. § 2241 a násl.

Původně writ vězni pouze umožňoval ústavně zpochybnit jurisdikci státního soudu. Ale rozsah šetření se postupně rozšiřoval a v případě Fay v. Noia, 372 U.S. 391, 83 S. Ct. 822, 9 L. Ed.2d 837, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že writ se nyní vztahuje na všechny námítky ústavního charakteru.

Viz také Post-conviction remedies (opravné prostředky po odsouzení) ve vztahu k odsuzujícím rozsudkům federálních soudů.

Habeas corpus acts. Zákony o habeas corpus. Prvním a základním zákonem o *habeas corpus* je anglický zákon 31 Car. li, c. 2. Byl pozměněn a doplněn zákonem St.

56 Geo. III, c. 100. Podobné zákony byly přijaty ve všech státech USA. Tento zákon je považován za největší ústavní záruku osobní svobody. Viz čl. I, § 9, Ústavy USA; 28 U.S.C.A. § 2241 a násl.

Habeas corpus ad deliberandum et recipiendum. Writ vydaný proto, aby ten, kdo je uvězněn v jednom hrabství, byl přivezen do jiného hrabství nebo do místa, kde byl spáchán trestný čin, ze kterého je obžalován.

Habeas corpus ad faciendum et recipiendum. Writ vydávaný v civilních věcech proto, aby věc – stejně jako žalovaný – byla přenesena od nižšího soudu na příslušný vyšší soud, který o ní rozhodne. To se také nazývá „*habeas corpus cum causa*“.

Habeas corpus ad prosequendum. Writ, který se obvykle používá proto, aby osoba, která je ve vazbě u jednoho soudu, byly převezena do vazby druhého soudu, kde se bude zodpovídat.

Habeas corpus ad satisfaciendum. V anglické praxi writ vydávaný v případech, kdy proti vězni, byl vynesena v určité věci rozsudek a žalobce ho chce pohnat před vyšší soud, kde by se rozhodlo o výkonu (exekuci).

Habeas corpus ad subjiciendum. Writ, jímž se osobě, která zadržuje jinou osobu, nařizuje, aby vězněnou či zadržovanou osobu předvedla. Je to nejobvyklejší forma writu habeas corpus, jehož účelem je přezkoumat legálnost zadržení nebo uvěznění, nikoli zda zadržovaný či vězněný je vinen či nevinen. Writ garantuje Ústava Spojených států, Článek I., § 9, a ústavy jednotlivých států USA. Viz 28 U.S.C.A. § 2241 a násl. o federálních postupech týkajících se habeas corpus.

Je to známé opatření, jehož se v Anglii a ve Spojených státech užívá k osvobození z nezákonného omezení osobní svobody, o němž sir William Blackstone hovoří jako o nejslavnějším writu v rámci anglického práva, jako o skvělém a účinném writu, používaném ve všech případech protiprávního omezení osobní svobody. 3 Bl. Comm. 129. „*Great writ of liberty*“ (Velký příkaz o svobodě) vydává v common law Kancléřský soud, Soud Královny lavice, vrchní civilní soud ve Westminsteru a finanční soud.

Habeas corpus ad testificandum. Writ znamenající „*Nechť máš tělo, aby svědčilo*“ používaný k předvedení vězně drženého v žaláři či vězení, aby podal důkaz před soudem. Hottle v. District Court in and for Clinton County, 233 Iowa 904, 11 N.W.2d 30, 34; 3 Bl. Comm. 130.

Habeas corpus cum causa. Jiný název pro příkaz *habeas corpus ad faciendum et recipiendum* (viz tam).

Habeamus optimum testem, confitentem reum. Máme nejlepšího svědka – přiznávajícího se obžalovaného.

Habendum clause. Klauzule ve smlouvě začínající slovy „To have and to hold“ (mít a držet). Banin v. Peck, 266 App. Div 209, 41 N.Y.S.2d 668, 670. Klauzule, která obvykle následuje po preambuli smlouvy a obsahuje údaje o rozsahu vlastnictví k věci, která je převáděna za tím účelem, aby ji držel a užíval příjemce. New York Indians v. U.S., 170 U.S. 1, 18 S. Ct. 531, 42 L. Ed 927. Funkci „habendum“ je jasné určit, jaký majetek nebo podíl se smlouvou převádí, ačkoliv tuto funkci může splnit úvodní vyličení daného stavu, v kterémžto případě habendum může zmenšit, rozšířit, vysvětlit nebo vymezit převáděný majetek, ale ne způsobem zcela odporujícím tomu, co je, pokud jde o převáděný majetek, uvedeno v úvodní části smlouvy. Claridge v. Phelps, 105 Ind. App. 344, 11 N.E.2d 503, 504.

Habendum et tenendum. Ve starých převodních smlouvách „to have and to hold“ (mít a držet). Formální slova ve velmi starých smlouvách o převodu půdy.

Habentes homines. Ve starém anglickém právu bohatí, doslova mající lidé. Totéž jako *foesting — men* (viz *tam*).

Habere. Lat. V římském právu mít. Někdy rozdílné od *tenere* (držet) a *possidere* (vlastnit). *Habere* se vztahuje k právu, *tenere* k faktu (věci) a *possidere* k obojímu.

Habere facias possessionem. Lat. (Zaříd, aby měl držbu). Název procesu, jehož obvykle používá úspěšná strana, jde-li jí o to, aby někdo byl vypuzen z držby a aby ji šerif uvedl do skutečné držby znovunabytých pozemků. Byl to vhodný postup pro odevzdání půdy k užívání na neurčito, na rozdíl od majetkových práv k pozemkům.

Habere facias seisinam. Pr. Lat. (Zaříd, aby měl ničím neomezenou držbu). Writ směřující k provedení věcné žaloby, jímž se šerifovi nařizuje, aby úspěšnému žalobci přikázal, ujmout se držby znovunabytých pozemků. Byl to vhodný postup pro odevzdání půdy k užívání na neurčito, na rozdíl od majetkových práv k pozemkům.

Habere facias visum. Lat. (Zaříd, aby byl dohled.) Příkaz určený šerifovi, aby zařídil dohled nad pozemky či budovami.

Habere licere. Lat. V římském právu umožnit (osobě) mít (držbu). Tato fráze označuje povinnost toho, kdo prodává majetek, dovolit kupujícímu ujmout se majetku a mít z něho užitek. Při porušení této povinnosti může být podána žaloba *actio ex empto*.

Habeto tibi res tuas. Lat. Měj či ponechej si svůj movitý majetek. Jedna ze starých římských forem rozvodu.

Habilis. Lat. Schopný, v dobré kondici; činný; užitečný (o služebníkově). Prokázaný; autentický, pravý (o Bibli). Stanovený; pevný (o autoritě krále).

Habit. Zvyk. Dispozice či stav těla nebo myslí získaný návykem nebo obvyklým opakováním téhož činu nebo funkce. Navyklé chování, které člověk získá častým opakováním týchž aktů. Knickerbocker Life Ins. Co. v. Foley, 105 U.S. 350, 26 L. Ed. 1055. Pravidelná praxe při výskytu situací určitého druhu s určitým typem chování, nebo reflexní chování za specifických okolností. Frase v. Henry, C. A. Kan., 444 F.2d 1228, 1232. Navyklý způsob chování v podobných situacích. Důkaz zvláštního zvyku může být přípustný, aby ukázal zvláštní navyklé chování nebo činy. Fed. Evid. R. 406. Viz také Custom and usage; Habitual.

Habitable. Viz Habitability.

Habitability. Obyvatelnost. Stav budov, který umožňuje obyvateli v nich žít bez vážných důsledků, pokud jde o zdraví a bezpečnost.

Warranty of habitability. Záruka obyvatelnosti. V rámci „zahrnuté záruky obyvatelnosti“, která je aplikována na novou bytovou výstavbu, ručí stavebník, který stavbu prodává, za to, že se přizpůsobil stavebnímu zákonu platnému v oblasti, ve které se stavba nachází, a že bydliště bylo postaveno řemeslně dobře a je vhodné k bydlení. Duncan v. Schuster—Graham Homes, Inc., 39 Colo. App. 92, 563 P.2d 976, 977. V mnoha státech (USA) podle zákonného či soudcovského práva ručí každý majitel realit za to, že budovy pronajaté k bydlení jsou k tomu vhodné (tj. že neporušují stavební nebo zdravotnické zákony) v čase, kdy se nájemce ujal držby, a že tento stav potrvá během doby pronájmu. Boston Housing Authority v. Hemingway et al., 363 Mass. 184, 293 N.E.2d 831; Hinson v. Delis, 26 Cal. App.3d 62, 102 Cal. Rptr. 661. Viz Uniform Residential Landlord and Tenant Law, § 2.104. Viz také Constructive eviction; Home Owners Warranty.

Habitable repair. Určování v obyvatelném stavu. Smlouva s nájemcem „udržovat budovy v obyvatelném stavu“ ho zavazuje udržovat je v takovém stavu, že mohou být užívány nejen bezpečně, ale i s přiměřeným komfortem, pro který byly najaty. Viz Habitability.

Habitancy. Trvalé bydliště. To bydliště, ke kterému se osoba navykkle zamýšlí vracet, když je nepřítomna. Owens v. Huntling, C.C.A. Or., 115 F.2d 160, 162. Zvolené obydlí v daném místě; pevné a trvalé bydliště tam. Místo bydliště; zvolené obydlí; sídlo; dům. Moore v. Tiller, Ky., 409 S.W.2d 813, 815.

Je nesnadné podat přesnou definici „trvalého bydliště“ (habitancy). V obecných termínech může být někdo označen za „obyvatele“ toho místa, které je hlavním sídlem jeho bydliště, jeho povolání, jeho záležitostí, okruhu zákazníků, citových pout a jeho politických nebo municipálních vztahů. Termín proto zahrnuje fakt bydlení na místě, spolu s úmyslem považovat je za svůj domov a učinit je svým domovem. Akt a úmysl se musí shodovat.

Viz také Domicile; Residence.

Habitant. Fr. Obyvatel. Ve francouzském a kanadském právu usedlík; osadník; nájemce, který má domácí krb a domov na panství feudálního pána. Rodilý Kanaďan z francouzského rodokmene, zvláště z venkovského či zemědělského prostředí.

Habitatio. Lat. V kontinentálním právu právo se usadit; právo svobodného bydlení v domě druhého.

Habitation. Obydlí. Místo bydliště; bydliště; sídlo. V kontinentálním právu právo osoby žít v domě jiného bez nároku na majetek. Liší se od „usufruct“ (práva užívání) v tom, že může užívat dům k jakémukoli účelu, např. k provozování obchodu; zatímco strana, která má právo „habitation“ (obývání), je může využít pouze jako obydlí pro sebe a svou rodinu.

Viz Domicile; Habitancy; Residence.

Habitual. Obvyklý, zvykový, svou povahou zvyk. Synonyma jsou customary, common, regular; zatímco antonyma (oposita) jsou unusual (neobvyklý), unwonted (nezvyklý), extraordinary (mimořádný), rare (výjimečný). Illinois Bankers Life Ass'n v. Theodore, 47 Ariz. 314, 55 P.2d 806, 811. Vytvořené, či získané nebo vyplývající ze zvyku. Viz také Habit.

Habitual criminal. Notorický zločinec. Recidivista (viz *tam*). Právní kategorie vytvořená zákonem v mnoha státech, u které mohou být uloženy přísnější tresty zločincům, kteří byli několikrát odsouzeni za těžké zločiny. Obecně zákony o notorických zločincích, (které se stát od státu liší), ukládají přísnější rozsudky zločincům za opakované zločiny, s doživotním žalářem, ukládaným za spáchání několika těžkých zločinů (viz *např.* 21 U.S.C.A. § 848, opakované drogové zločiny). Trestní historie obžalovaného je podle federálních směrnic pro odsuzování důležitým faktorem při ukládání trestu. 18 U.S.C.A. § 3553. Viz také Model Penal Code § 7.03.

Habitual drunkenness or intoxication. Notorické opilství či intoxikace. Jedinec, který je často a opakovaně opilý z nadměrného holdování alkoholickým nápojem, takže získal pevný návyk a nedobrovolný sklon být opilým tak často, jak ho láká pokušení, ačkoliv čas od času zůstává střízlivým po několik dní nebo týdnů. Osoba, která se oddává nadměrnému požívání alkoholické nápoje a v důsledku toho ztratila sílu nebo vůli kontrolovat svou zálibu v pití. Zvyk se opijet; stálá záliba v povzbuzujících prostředcích, které vzbuzují opojení; ne běžné používání, ale jejich notorické užívání; Návyk může být skutečný a nenapravitelný, ale nemusí být nepřetržitý, ustavičný či každodenní. Takový stupeň nestřídmosti v používání alkoholických nápojů, který osobu činí neschopnou po velkou část času věnovat se záležitostem své profese nebo který by vyvolal období velké duševní sklíčenosti u nevinné strany.

Habitually. Obvykle; častou praxí nebo užíváním. Neznamená naprosto, či bezvýhradně nebo výlučně. Viz Habitual.

Hable. Pr. Fr. Ve starém anglickém právu přístav nebo přirozený přístav; kotviště pro lodě.

Hacienda. Ve španělském právu obecní vlastnictví půdy; královský majetek; nahromaděné bohatství státu. Věda o řízení národního hospodářství, veřejné hospodaření.

Had. Je-li použito v nařízení, které stanoví, že nebude přistoupeno nebo pokračováno v soudním procesu, žalobě nebo řízení o propadnutí hypotéky nebo svěření smlouvy, slovo „had“ znamená v započatém, nebo v zahájeném.

Hadbote. V saském právu odškodnění nebo omluva za znesvěcení kněžského úřadu nebo za násilí, které byly nabízeny osobám v kněžských úřadech.

Hadd. V hinduistickém právu hranice nebo omezení. Zákonné potrestání definované zákonem a nikoli potrestání svévolné.

Haderunga. Ve starém anglickém právu nenávisť; zlá vůle; zaujatost nebo předpojatost. Vážnost nebo důstojnost osob.

Hadgonel. Ve starém anglickém právu poplatek nebo pokuta.

Hadley v. Baxendale, rule of. Podle pravidla *Hadley v. Baxendale* jsou přiřknuta „zvláštní“ nebo „následná“ odškodnění (na rozdíl od „obecných“ odškodnění, která tak očividně vznikají z porušení, že se lze domnívat, že je všechny smluvní strany předpokládaly) jen tehdy, jestliže byly stranami předpokládány v době uzavírání smlouvy, jako případný důsledek jejího porušení. Viz také Damages (*Consequential damages*).

Haec est conventio. Lat. To je dohoda. Slova, jimiž začínaly dohody.

Haec est finalis concordia. Pr. Lat. V gótském právu, tribunál odpovídající anglickému manskému soudu nebo hrdebnímu soudu.

Haerede abducto. Starobylý writ vydaný lennímu pánovi, který právem vykonával poručnictví nad svým nezletilým nájemcem, aby je uplatnil proti osobě, která nezletilce odvezla.

Haerede deliberando alteri qui habet custodium terrae. Starobylý writ nařizující šerifovi, aby požádal toho, kdo měl u sebe osobu dědice, která byla ve svěření, aby ji předal osobě, jejímž svěřencem dědic byl z titulu své půdy.

Haerodem deus facit, non homo. Dědice dělá Bůh, ne člověk.

Haerede ripto. Starobylý writ, který byl vydán při unesení svěřence lenního pána.

Haeredes. Lat. V kontinentálním právu dědici. Množné číslo od *haeres* (viz *tam*).

Haeredes proximi. Nejblíže dědici. Děti či potomci zesnulého.

Haeredes remotiores. Jiní příbuzní než děti či potomci.

Haeredes sui et necessarii. V římském právu, vlastní a neopomenutelní dědici; tj. první potomci zůstavitele majetku. Byli nazýváni „neopomenutelnými“ dědici, poněvadž byli dědici ze zákona a ne podle výběru zemřelého nebo jich samých. Ale protože se to vztahovalo i na otroky (pokud byli jmenováni v závěti jako „dědici“), byli první označováni jako „sui et necessarii“, aby tak použitím slova „sui“ se označilo, že nevyhnutelnost vyplývá z jejich příbuzenství k zemřelému.

Haeredipeta. Lat. Ve starém anglickém právu hledač dědictví; odtud, příští dědic pozemků.

Haeredipetae suo propinquo vel extraneo periculo sane custodi nullus committatur. Příštímu dědici jestli je příbuzný či cizinec nebezpečným poručníkem, nechť není nikdo z nich uvězněn.

Haereditas. V římském právu byla *haereditas* univerzální dědictvou poslušností ze zákona po každé zemřelé osobě, ať už taková osoba zanechala závět' nebo zemřela bez závěti, či ve svěření (*ex fideicomisso*) druhého nebo nikoliv. Podobná poslušnost byla podle pretoriánského práva *bonorum possessio*.

Ve starém anglickém právu majetek převoditelný potomkem; dědictví.

Haereditas, alia corporalis, alia incorporalis; corporalis est, quae tangi potest et videri; incorporalis quae tangi non potest nec videri. Dědictví je buď hmotné nebo imateriální. Hmotné je to, kterého se lze dotknout nebo které lze vidět; imateriální, kterého se nelze ani dotknout ani je není možné uvidět.

Haereditas damnosa. Obtížné dědictví; dědictví, které by bylo přítěží, namísto aby bylo užtkem, to jest kdyby dluhy, které by měl dědic platit, přesáhly pozůstalostní jmění.

Haereditas est successio in universum jus quod defunctus habuerit. Dědictví je vstup do všech práv, která měl zemřelý.

Haereditas jacens. V římském právu opuštěné či nevyužité dědictví. Dědictví ponechané dobrovolnému dědi-

ci bylo takto nazýváno tak dlouho, dokud jasně neprojevil, a to buď výslovně nebo mlčky, že dědictví přijímá nebo odmítá. Tak dlouho, dokud někdo nenabyl dědictví, bylo nazýváno „*haereditas jacens*“; a ten podle právního předpokladu zastupoval osobu zesnulého. Majetek zemřelé osoby, kde vlastník nezanechal dědice nebo odkazovníka, kteří by ho převzali, byl také nazýván „*caduca*“; majetek připadnuvší státu. Termín byl také používán v anglickém právu, kde znamenal majetek, o kterém nebylo rozhodnuto; to jest po úmrtí předka a před převzetím majetku dědicem. Dědictví bez zákonného vlastníka, a proto přístupné tomu, kdo se ho první ujal.

Haereditas legitima. Dědění ze zákona (posloupnost bez závěti), spíše než z vůle zemřelého.

Haereditas luctuosa. Zarmucující či truchlivé dědictví nebo posloupnost; jako např. v případě, kdy rodič dědí majetek dítěte, což bylo pokládáno za něco, co porušuje přirozený řád úmrtnosti (*turbato ordine mortalitatis*). Toto dědictví bylo někdy nazýváno *tristis successio*.

Haereditas nihil aliud est, quam successio in universum jus, quod defunctus habuerit. Dědění není ničím jiným, než nástupnictvím do všech práv, která měl zemřelý.

Haereditas nunquam ascendit. Dědictví nikdy nevstupuje (v pokolení pozn. překl.) 2 Bl. Comm 211. Pravidlo feudálního původu, které v anglickém právu neproměnlivě převažovalo až do vydání zákona 3 & 4 Wm. IV, c. 106, § 6, kterým bylo zrušeno.

Haereditas testamentaria. Dědictví ze závěti, to jest přechod majetku děděním podle poslední vůle a závěti zemřelého.

Haeredum appellatione veniunt haeredes haeredum in infinitum. Dědická práva přecházejí z dědice na dědice do nekonečna.

Haeres. V římském právu dědic nebo univerzální dědic v případě smrti. Dědicem je ten, kdo aktivně či pasivně vstoupil do veškerého majetku zůstavitele. Není pouze dědicem práv a nároků, ale také zůstavitelových dluhů a ve vztahu k majetku zůstavitele se na dědice pohlíží jako na osobu identickou se zůstavitelem, protože ho zastupuje ve všech aktivních a pasivních vztazích jeho majetku.

Institute dědiců (*haeres*) byla podstatnou charakteristikou závěti (*testament*): jestliže v ní nebyli uvedeni, nazýval se tento dokument *codicillus*. Úřad, moc a povinnost dědiců (*haeres*), v římském právu byly daleko úžeji přizpůsobeny těm, které má moderní vykonavatel závěti než těm, které má dědic ze zákona v common law. Z toho důvodu slovo „dědic“ vůbec není přesným překladem slova „*haeres*“, pokud se mu nerozumí ve zvláštním technickém smyslu.

V *common law* dědic; ten komu připadnou pozemky, budovy či pozůstalost aktem Boha a právem krve dědit nějaký dědičný majetek.

Haeres astrarius. Ve starém anglickém právu dědic, který má nyní v držbě hospodářství svého předka.

Haeres de facto. Ve starém anglickém právu dědic de facto; tj. držba získaná bezprávným nebo protiprávním odnětím držby či jiným aktem předka. Dědic de facto se liší od dědice *de jure* či podle práva.

Haeres est alter ipse, et filius est pars patris. Dědic je jiné já a syn je částí otce.

Haeres est eadem persona cum antecessore. Dědic je tatáž osoba jako předek.

Haeres est nomen collectivum. „Dědic“ je hromadné označení.

Haeres est nomen juris; filius est nomen naturae. „Dědic“ je právní termín; „syn“ je název přirozený.

Haeres est pars antecessoris. Dědic je částí předka. Říká se to tak proto, poněvadž předek během svého života nosí ve svém těle (podle mínění práva) všechny svoje dědice.

Haeres ex asse. V kontinentálním právu jediný (univerzální) dědic.

Haeres extraneus. V kontinentálním právu cizí dědic; dědic, který byl mimo dosah zůstavitelovy moci, nebo osoba, která učinil dědicem. *Qui testatoris juri subjecti non sunt, extranei haeredes appellantur.*

Haeres factus. V kontinentálním právu dědic stanovený závětí; dědic podle závěti; osoba ustanovená v závěti jako univerzální dědic. Jinak nazývaný „*haeres ex testamento*“, a „*haeres institutus*“.

Haeres fideicommissarius. V kontinentálním právu osoba, pro jejíž užitek byl majetek závětí svěřen jinému (osoba nazývaná „*haeres fiduciarius*“, viz tam). Odpovídá přibližně institutu „*cestui que trust*“ (obmyšlená osoba) anglického práva.

Haeres fiduciarius. Dědic, v jehož prospěch je majetek spravován a který má vůči administrátorovi, který se nazývá „trustee“ určitá konkrétní práva. Tento dědic se nazývá „*fideicommissarius*“.

Haeres haeredis mei est meus haeres. Dědic mého dědice je můj dědic.

Haeres institutus. Dědic ze závěti; dědic stanovený vůlí zesnulého.

Haeres legitimus. Dědic ze zákona; dědic uvedený jako takový na základě manželství svých rodičů.

Haeres legitimus est quem nuptiae demonstrant. Zákonným dědicem je ten, který povstal z manželství; který se narodil v manželství.

Haeres minor uno et viginti annis non respondebit nisi in casu dotis. Dědic, který nedosáhl věku jednadvaceti let, není odpovědný, s výjimkou otázky věna.

Haeres natus. V kontinentálním právu narozený dědic; narozený dědic na rozdíl od dědice stanoveného poslední vůlí (*haeres factus, viz tam*); dědic de jure či dědic, který dědí, i když nebyla zůstavena závěť (*ab intestato*); nejbližší pokrevný příbuzný, v případech dědictví bez závěti.

Haeres necessarius. V kontinentálním právu nevyhnutelný či povinný dědic. Tímto názvem byl označován dědic, který byl otrokem a byl v závěti jmenován jako „dědic“, poněvadž v den smrti zůstavitele závěti, ať chtěl nebo nechtěl, se stal svobodným a byl donucen dědictví přijmout.

Haeres non tenetur in Anglia ad debita antecessoris reddenda, nisi per antecessorem ad hoc fuerit obligatus, praeterquam debita regis tantum. V Anglii není dědic povinen platit dluhy svého předka, pokud tím nebyl předkem samým zavázán, s výjimkou dluhů králi. Podle ustanovení 3 & 4 Wm. IV, c. 104, nyní odpovědný je.

Haeres rectus. Ve starém anglickém právu přednostní dědic.

Haeres suus. V kontinentálním právu vlastní dědic zůstavitele; zůstavitelův vlastní či přirozený dědic. Tento název byl dáván přímému potomku zesnulého. Osoby, které byly v dosahu pravomoci zůstavitele, ale staly se osobami *sui juris* jeho smrtí. Ti potomci, kteří byli v dosahu pravomoci zesnulého v čase jeho smrti, a kteří jsou jeho nejbližšími příbuznými.

Haeretare. Ve starém anglickém právu udělit dědické právo, či poskytnout dědičný dar příjemci a jeho dědicům.

Haeretico comburendo. Upálit kacíře. Anglický zákon 2 Hen. IV, c. 15, *de haeretico comburendo*, byl prvním trestním zákonem vydaným proti kacířství a ukládal trest smrti upálením všem kacířům, kteří propadli svým názorům nebo kteří odmítli se jich vzdát. Tento zákon byl zrušen zákonem 29. Car. II, c. 9. Byl to také název writu vydávaného k naznačenému účelu.

Hafne. Přístav.

Hafne courts. Přístavní soudy. Soudy, které se za starodávna konaly v určitých anglických přístavech.

Hagne. Malá jednoruční střelná zbraň. Špatné psaní slova *hague*.

Hagnebut. Střelná zbraň většího typu než malá jednoruční střelná zbraň (*hagne*).

Hague Tribunal. Smírčí soud ustanovený Haagskou mírovou konferencí z r. 1899. Cílem jeho vytvoření bylo usnadnit okamžité odvolání se k arbitráži pro vyřizování mezinárodních sporů, zřízením stálého soudního dvora dostupného v kterémkoliv čase a jednajícího v důsledku nedohodnutí se stran o rozporech vzniklých z uzavřené smlouvy v souladu s pravidly o řízení před tímto soudem, která jsou do haagské konvence zahrnuta. Soudu byla dána jurisdikce pro všechny případy smírčího řízení, s výhradou, že se strany nedohodnou na vytvoření zvláštního tribunálu. Rovněž byla vytvořena mezinárodní kancelář, která slouží soudu jako pomocný orgán a jako komunikační spojnice vztahující se ke schůzím soudu. Soud, ačkoli je nazýván permanentním, je permanentní jen v tom smyslu, že je u něj veden stálý seznam jeho členů, z něhož jsou pro daný případ vybíráni arbitři. Na druhé Haagské konferenci v roce 1907 bylo kromě malých úprav, pokud jde o soud, stanoveno, že ze dvou arbitřů ustanovených každou ze stran, pouze jeden může být příslušníkem státu, který ho jmenoval.

Haia. Ve starém anglickém právu oplocený park. Plot.

Hakh. Pravda; Boží pravda; oprávněné či legální promlčené právo nebo oprávněný či legální promlčený nárok; poplatek nárokový podle zvláštního zvyku obecními úředníky.

Hakhdar. Držitel nějakého práva.

Halakar. Realizace důchodu.

Half. Jedna ze dvou stejných částí, na které se dá cokoliv rozdělit. Hoynes v. Schneider, 138 Kan. 545, 27 P.2d 558. Polovina.

Half blood. Viz Blood relations.

Half brother; half sister. Osoby, které mají stejného otce, ale rozličné matky; nebo tutéž matku, ale rozličné otce. Polorodý bratr, polorodá sestra.

Half cent. Měděná mince ve Spojených státech v hodnotě pěti tisícín dolaru, a ve váze devadesáti čtyř zrn. Ražba těchto mincí byla zastavena v roce 1857.

Half defense. Viz Defense.

Half dime. Stříbrná (nyní niklová) mince ve Spojených státech, v hodnotě pěti centů.

Half dollar. Stříbrná (nyní jenom částečně stříbrná) mince ve Spojených státech v hodnotě padesáti centů či polovina hodnoty dolaru.

Half eagle. Zlatá mince ve Spojených státech, v hodnotě pěti dolarů. Není už v oběhu.

Half endea or halfen—deal. Polovice či půlka nějaké věci.

Half—king. V anglosaském právu polokrál (*semi—rex*). Titul davaný v celé Anglii radním.

Half—mark. Kovová mince v hodnotě šesti šilinků a osmi pencí v anglických peněžích.

Half nephew or half niece. Nevlastní synovec nebo nevlastní neteř. Syn nebo dcera nevlastního bratra či nevlastní sestry.

Half pilotage. Poloviční lodivodský poplatek. Náhrada za služby, kterou si stanovil sám lodivod za pohotovost k práci, riziko a náklady a které nabídl vykonat za poloviční sazbu, než kterou by obdržel, kdyby služby skutečně vykonal. Gloucester Ferry Co. v. Pennsylvania, 114 U.S. 196, 5 S. Ct. 826, 29 L. Ed. 158.

Half—proof. Poloviční důkaz. V kontinentálním právu důkaz jedním svědkem či soukromým dokumentem. Nebo důkaz *prima facie* (na první pohled), který nebyl shledán dostatečným k tomu, aby podle něho mohl být vynesena rozsudek nebo vydáno nařízení.

Half—seal. Poloviční pečeť. Dříve používaná v anglickém kancléřství k pečeti plných mocí královských komisařů při povolávání k vrchnímu odvolacímu soudu buď ve věcech církevních nebo námořních.

Half section. Polovina kusu země podle dělicích čar úředního zeměměřického zjištění, sestavená buď podle severojižní nebo východozápadní přímků a obnášející 320 akrů.

Half—timer. Dítě s poloviční pracovní dobou. Dítě, které bylo v anglické továrně zaměstnáno v závodě nebo dílně na méně než poloviční úvazek, aby mohlo navštěvovat nějakou „uznanou účinnou školu“.

Half—tongue. Dvojazyčná porota. Porota, v níže jedna polovina porotců byla složená z porotců jednoho jazyka či národnosti a druhá polovina složená z porotců hovořících jiným jazykem či jiné národnosti.

Halfway house. Mezistanice. Volně strukturované obytné zařízení určené k rehabilitaci osob, které v poslední době opustily zařízení lékařské péče nebo vězení, a které z osobních důvodů potřebují pomoc při opětném přizpůsobování se normálnímu životu. Takové domy pomáhají v poslední době například propuštěným vězňům k zvládnutí často nesnadného přechodu z vězení do občanského života.

Half year. Půlrok. Počítáno podle zákona, doba jednoho sta osmdesáti dvou dní; nadpočetné hodiny se nepočítají.

Halifax law. Synonym pro právo lynče či zkrácený (a neoprávněný) soud nad osobou obžalovanou ze zločinu a uvalení trestu smrti na ni; podle jména halifaxské farnosti v Anglii, kde tato forma soukromé justice byla za starodávna praktikována svobodnými příslušníky

obce v případech osob obviněných z krádeží; také nazýváno „právo šibenice“.

Haligemot or halimote. V saském právu shromáždění v sále (*conventus aulae*), to jest panský soud; soud panský nebo soud baronský. Nazývaný tak podle sálu (*hall*), kde se setkávali nájemci nebo svobodní občané, a kde byla vykonávána spravedlnost. Toto slovo bylo někdy používáno k označení shromáždění občanů v jejich veřejných sálech a bylo také nazýváno folkmote (lidové shromáždění) nebo hallmote (sálové shromáždění). Slovo *halimote* spíše znamená panský soud nebo baronský soud, který se konal na manském panství, ve kterém byly souzeny rozepře mezi nájemci. Dále se zdá, že bylo i obecnou praxí pro bohaté opatství konat soudy, známé jako *halimote*, na každém z jejich velkostatků, zatímco kromě těchto soudů konaných na jednotlivých velkostatech mělo opatství ještě centrální soud *libera curia* pro všechny svoje větší nájemce s časově neomezeným užíváním půdy (freehold tenants).

Halimas. Svátek Všech svatých. V anglickém právu svátek Všech svatých, na den 1. listopadu; jedno ze čtvrtletí roku bylo počítáno od Všech svatých do Hromnic.

Hall. Budova. Sál. Budova nebo místnost značné velikosti, používaná jako místo pro veřejná shromáždění, soudy, atd.; jako velkoměstská hala, městská hala.

Ve starém anglickém právu název dávaný mnoha panským sídlům, poněvadž se v hale sídla zámeckého pána konaly hrabské soudy ve věcech trestních (magistrate's courts); hlavní panské sídlo.

Odtud pochází výraz *hall day* (den soudu).

Hallage. Ve starém anglickém právu poplatek, který musel být placen za zboží prodávané v hale. Poplatek placený majiteli panství za takové druhy zboží, které se prodávaly v místní obecní hale.

Hallazgo. Ve španělském právu nacházení a přivlastňování něčeho, co dříve nemělo vlastníka a co se tak stávalo majetkem prvního okupanta, který se věci zmocnil.

Halle—gemote. V saském právu, haligemot (*viz tam*).

Hallmark. Úřední punc, kterým se označují výrobky ze zlata a stříbra jako důkaz jejich pravosti; odtud bývá tento výraz používán ve významu jakékoli značky jakosti.

Hallucination. Halucinace. Zdánilivě skutečná reálná smyslová představa (sluchová nebo zraková), bez jakéhokoli skutečného vnějšího podnětu, který by ji způsobil; obvykle zakoušená lidmi, kteří trpí psychózou. Může k ní dojít ve vztahu k jakémukoli jednotlivému smyslu, např. slyšení zvuků nebo vidění věcí, které neexistují. Vnímání jakýmkoli smyslem nějakého objektu, který neexistuje. Vědomé uznávání zrakového, sluchového, hmatového, chuťového či čichového pocitu, který nenáleží k žádnému impulsu, který přijímá vjemové ústrojí z okolí, ale které vzniká ve vjemovém ústrojí samém.

Hallucinogenic drug. Halucinogenní droga. Drogy, které vzbuzují halucinace, jako je meskalin, LSD a pod.

Halmote. *Viz* Haligemot.

Halved notes. Rozpůlené směnky. Platební dokumenty, které jsou v polovině perforovány; jedna polovina je dávana prodávajícímu při uzavření kontraktu, druhá, když je zboží dodáno.

Halymote. Svatý či církevní soud. Za starodávna se konal v neděli před svátkem svatého Tomáše, a proto se nazýval „*holymote*“ (*svatý soud*).

Halywercofolk. Sasky. Ve starém anglickém právu nájemci, kteří měli pronajatu půdu za služby či opravy nebo hájení kostela či nějaké sochy, přičemž byli vyjmuti z feudální a vojenské služby. Zvláště v hrabství Durham to byli ti, kdo vykonávali službu hájením ostatků svatého Cuthberta.

Ham. V Anglii — místo obydlí; uzamykání domu; malá úzká louka. Dům nebo malá vesnice.

Hama. V anglickém právu kousek země.

Hamel, hameleta, nebo hamleta. Vesnička nebo víska.

Hamesecken. Ve starém anglickém právu vloupání, loupež. *Viz také* Hamsocne.

Hamfare. (Sasky. Od slova *ham*, [dům]). V saském právu násilné napadení provedené v domě; porušení klidu a míru v soukromém domě. Někteří o tomto slově tvrdí, že znamená svobodu člověka domu. *Viz také* Hamsocne.

Hamlet. Malá vesnice, víska; část nebo obyvatel vísky; Je to zdrobnělina od „*ham*“, (vesnice). „*Village*“ nebo „*hamlet*“ nemusí být ve venkovské obci víc než krám, škola, kostel a několik málo obydlí.

Hammer. Kladivo. Obrazně nucený nebo veřejný prodej na veřejné aukci. „*To bring to the hammer*“ („přinést to ke kladivu“), *tj.* dát to do prodeje na aukci. „*Sold under the hammer*“ („prodáno pod kladivem“), *tj.* prodáno úřední osobou nebo dražitelem. *Viz také* Forced sale.

Hammurabi, Code of. Sada zákonů kdysi považovaná za nejstarší vyhlášení zákonů v lidské historii, připravená babylonským králem, přibližně v letech 1792—1750 před n. l.

Hamsocne. V saském právu je toto slovo psáno různě: *hamsoca, hamsocna, haimsuken, hamesaken, hamsockn*. Právo bezpečnosti a soukromí v domě člověka. Porušení této výsady násilným vstupem do domu je porušením míru.

Mezi Anglosasy to bylo vniknutí do domu; denní doba, kdy k tomu došlo, v tom pravděpodobně nehrála žádnou roli. *Viz také* Hamesecken.

Hanaper. Ve starém anglickém právu koš či košík, ve kterém byly ukládány úřední výnosy Kancléřského soudu ve vztahu k obchodování jednotlivého subjektu a odpovědi na ně; ekvivalent k římskému *fiscus*, resp. *fiscina*. Byly tam ukládány poplatky plynoucí z writů, atd.

Hanaper—office. Úřad, který dříve patřil ke common law jurisdikci Kancléřského soudu, nazývaný tak proto, že se tam ukládaly do košíku, *in hanaperio*, všechny úřední výnosy, týkající se obchodování jednotlivého subjektu a odpovědi na ně.

Hand. Délková míra, která se rovná čtyřem palcům, používaná při měření výšky koní.

Podpis osoby.

Při používání v anatomii ruka, zahrnující prsty a palec; zápěstí či vlastní ruku; zápěstí či pěst; ale v běžném používání je pěst často vyloučena.

Ruka sloužící jako nástroj; *např.* „měl ruku ve zločinu“. Ruka jako to, co vykonává dílo nebo práci; *např.* „*hired hand*“ (najatá ruka). Poskytnout pomoc; *např.* „*to lend a hand*“ (pomoci). Dodat; *např.* „*to hand over*“ (odevzdat, předat).

V množném čísle může být tento termín synonymem s „*possession*“ (držba); jako *např.* zabavené pohledávky v rukou exekutora atd.

Ve starém anglickém právu přísaha.

Pokud jde o významy termínů Strong hand a Clean hands doctrine, viz tato hesla.

Handbill. Leták, letáček, výzva, vyhláška. Psané nebo tištěné oznámení, vystavené, rozdávané zadarmo, nebo posílané poštou, aby informovalo ty, kterých se to týká o něčem, co má být uděláno nebo o nějaké události. Zaslání poštou a distribuce letáků, výzev a vyhlášek se v mnoha lokalitách řídí výnosem nebo zákonem.

Handborow. V saském právu slib potvrzený rukou dáním; pojmenování dávané devíti vzájemným ručitelům v obci s deseti rodinami svobodných občanů či se svobodným vzájemným ručením deseti rodin; desátý či hlava ručitelů, byl nazýván „*headborow*“ (*viz tam*). Slib nazývaný tak proto, že šlo o vnitřní slib dávaný hlavě ručitelů, resp. obce.

Handcuffs. *Viz* Fetters.

Hand down. Ohlásit nebo zaprotokolovat názor v nějakém soudním případě. Původně používáno vlastně jen pokud šlo o názory odvolacího soudu, předávané nižším soudům; ale při pozdějším užívání se tento termín používal šířeji ve vztahu k jakémukoli rozhodnutí soudu o případě nebo sporném problému, který byl vyhrazen k úvaze.

Hand—fasting. Ve starém anglickém právu zasnoubení.

Hand—grith. Mír a ochrana, obojí poskytované králem jeho vlastní rukou; toto slovo bylo používáno v zákonech krále Jindřicha I.

Handhabend or hand—habende. V saském právu osoba, která měla nějakou věc ve své ruce, *tj.* zloděj, u něhož se ukradená věc našla. Jurisdikce soudit takového zloděje.

Handle. Jednat. Kontrolovat, řídit, zabývat se, jednat, vykonávat nějakou funkci, ve vztahu k tomu, co prochází nebo prošlo rukama druhého. Nakupovat nebo prodávat či jednat nebo dát na protiúčet. *State ex rel Bell v. Phillips Petroleum Co.*, 349 Mo. 360, 160 S.W.2d 764, 769. Řídit nebo pracovat.

Hand money. Peníze vyplacené na ruku. Peníze vyplacené na ruku, aby stvrdily dohodu, záloha, pokud je poskytována v hotových penězích.

Handsale. Prodej stvrzený podáním ruky. Za starodávna, mezi severskými evropskými národy bylo považováno za nutné stvrdit smlouvu vzájemným podáním ruky, zvyk ještě stále se udržující při ústních smlouvách. Prodej takto uskutečněný byl nazýván „*handsale*“ (*venditio per mutuum manum complexionem*). V průběhu doby bylo toto slovo užíváno ve významu ceny či peněžní zálohy, dávané okamžitě po vzájemném podání ruky nebo místo ní. 2 Bl. Comm 448.

Handsel. Prodej stvrzený podáním ruky, či peněžní záloha.

Handwriting. Rukopis. Rukopis osoby. Stavba a forma písma vlastní jednotlivé osobě, včetně velikosti, tvaru a charakteru písmen, způsob krasopisu a cokoliv, čím je vytvářena individualita jejího písma, která jí odlišuje od všech ostatních osob. Cokoliv, co je psáno rukou; dokument ručně psaný osobou nebo druh jejího písma.

Rukopis považovaný podle zákona o důkazu zahrnuje nejen běžné písmo osoby, která je schopná psát, ale také písmo vytvořené změněnou rukou, nebo psané šifrou, a značku či znaménka, která udělal někdo, kdo je

či není schopen psát. Pro neodborníky názor co do pravosti rukopisu, založený na znalosti, která není vyžadována pro vedení sporu, viz Fed. Evid. R. 901(b)(2). [Federální pravidla pro dokazování].

Handwriting exemplars. Vzorky rukopisu. Vzorky rukopisu, které jsou vyžadovány v trestních případech, týkajících se padělání, únosu atd. pro srovnávací účely.

Přinucení svědka svědčícího před velkou porotou, aby vytvořil rukopisné a tištěné vzorky, aby byly výhradně použity jako srovnávací měřítko pro rozhodnutí, zda svědek byl autorem určitých písemností, neporušuje výsadu podle 5. Dodatku k Ústavě USA, ačkoliv tato výsada může být uplatněna, jestliže by vláda usilovala o víc než jsou fyzické charakteristiky rukopisu, jako *např.* při snaze získat písemné odpovědi na inkriminované otázky nebo podpis na inkriminované prohlášení. *U.S.C.A. Const. Amend. 5. U.S. v. Mara*, 410 U.S. 19, 93 S. Ct. 774, 35 L. Ed.2d 99.

Hang. Nerozhodnuté. Ve staré praxi něco, co zůstalo nerozhodnuté. Tak dnešní přičestí znamená nerozhodnutý, trvajících; během nerozhodnutého stavu. Zůstávající nerozhodnutým. *Viz* Pending.

Hanged, drawn and quartered. Zavěšený, tažený a čtvrcený. Metoda popravy zrádců v Anglii, o které se říká, že byla zavedena v roce 1241. Zrádce byl tažen k šibenici na smyku se dvěma předními koly nebo bez kol nebo v košatině (dříve byl tažen přivázan k ohonu koně); pověšen až byl polomrtvý a pak byl odříznut; jeho vnitřnosti byly vyříznuty a spáleny; hlava byla odříznuta a tělo rozčtvrceno a spolu s hlavou bylo pověšeno na nějakém veřejném místě. V praxi popravčí obvykle vyřizl srdce a držel ho aby bylo možno se na ně dívat.

Hangings. Pověšení. Forma trestu smrti, která znamená pověšení za hrdlo, dokud nenastane smrt. Tato forma trestu smrti je ve Spojených státech používána zřídka.

Hanging in chains. Pověšení v řetězech. Při surových, brutálních případech bylo jeden čas v Anglii obvyklé, že soud nařídil aby vrah byl po popravě pověšen v řetězech na šibenici v blízkosti místa, kde byla vražda spáchána. Legálnost tohoto způsobu popravky byla vyhlášena zákony v roce 1751 a 1828 a zrušena zákonem 4 & 5 Wm. IV, c. 26.

Hangman. Popravčí. Osoba, která popravovala odsouzené zločince pověšením.

Hangwite. V saském právu pokuta za ilegální oběšení zloděje nebo za to, že mu bylo umožněno uniknout. Imunita proti takové pokutě.

Hanse. V Německu dříve spolek či svazek mezi obchodníky nebo městy pro řádné uspořádání a ochranu obchodu svých členů. Poplatek za zboží.

Hanseatic. Hanzovní. Patřící k hanze či obchodnímu svazku; ale obecně se tento termín vztahuje jen na svaz hanzovních měst, jako *např.* ve výrazu „*Hanseatic League*“ (Hanzovní spolek).

Hanse Towns. Hanzovní města. Společný název pro určitá německá města, zahrnující Lübeck, Hamburk a Brémy, která vytvořila ve dvanáctém století spolek pro vzájemnou ochranu a podporu svých obchodních zájmů. Takto vytvořený mocný svazek se nazýval „*Hanzovní spolek*“. Spolek vytvořil a vyhlásil kodex námořního práva, který byl znám pod názvem „*Zákony hanzovních měst*“ nebo *Jus Hanseaticum Maritimum*.

Léta 1356 až 1377 znamenala zenit tohoto mocného spolku. Spolek pak postupně upadal, až v roce 1669 se konalo jeho poslední generální shromáždění a Lübecku, Hamburku a Brémám zůstalo uchováno každému jenom jméno a malé dědictví hanzy.

Hanse Towns, laws of the. Zákony hanzovních měst. Výnosy hanzovních měst týkající se námořních nařízení, které byly poprvé vydány v Německu v Lübecku, v roce 1597 a v květnu r. 1614 revidovány a rozšířeny.

Hantelod, or hantelode. Ve starém evropském právu žalář nebo vazba.

Haole. Cizí bílá osoba (tak byli nazýváni běloši na Havaji pozn. překl.) International Longshoremen's & Warehousemen's Union v. Ackerman, D. C. Hawaii, 82 F. Supp. 65, 76.

Hap. Přihodit se. Dříve bylo toto slovo používáno ve výrazech jako „hap the rent“ (náhodný pronájem), „hap the deed—poll“ (náhodou se vyskytující listina o jednostranném právním jednání).

Happiness. Povzbuzení, útěcha, spokojenost, pohoda, požitek, potěšení, uspokojení. Ústavní právo lidí věnovat se svému štěstí (uspokojení) znamená právo vykonávat jakékoli podnikání či povolání jakýmkoli způsobem, který se nepříčí stejným právům druhých, a které může zvýšit jejich prosperitu či rozvinout jejich schopnosti, a tak jim dát největší potěšení. Butchers' Union Co. v. Crescent City Co., 111 U.S. 746, 4 S. Ct. 652, 28 L. Ed. 585.

Harassment. Trápení, sužování, zneklidňování, obtěžování. Jak je vymezeno ve federálním zákoně, který umožňuje civilní žalobu podanou, aby zabránila sužování či zneklidňování oběti nebo svědka, je „harassment“ „způsob chování zaměřený na určitou osobu, který v ní vzbuzuje závažnou emocionální úzkost a neslouží legitimnímu záměru“. 18 U.S.C.A., 1514(c)(1). Termín je používán v rozmanitých právních kontextech, aby popsal slova, gesta a jednání, která mají sklon sužovat, polekat nebo zneužít (slovně) druhou osobu; *např.* použití „opzlého sprostého jazyka nebo jazyka, jehož přirozeným důsledkem je tupení posluchače nebo čtenáře“, je nezákonným sužováním podle zákona „The Federal Fair Debt Collection Practices Act“. 15 U.S.C.A. § 1692(d)(2) (Anotovaný zákoník USA).

Sexuální obtěžování zaměstnance zaměstnavatelem je uznáváno za důvod k žalobě podle oddílu VII zákona „Civil Rights Act“ z roku 1964, 42 U.S.C.A. § 2000e a násl., *např.* Tomkins v. Public Service Electric & Gas Co., C.A.N.J., 568 F.2d 1044. *Viz také* Sexual harassment.

Osoba se dopustí drobného přečinu, jestliže, proto aby znepokojila druhého, (1) skutečně telefonické zavolání, aniž by tím sledovala legitimní komunikaci; nebo (2) uráží, zesměšňuje nebo provokuje druhého, způsobem, který pravděpodobně vyprovokuje prudkou či násilnickou nebo rozvášněnou reakci; nebo (3) opakovaně uskutečňuje anonymní spojení nebo v neobyčejně nevhodných hodinách nebo v útočném nechutném hrubém jazyku; nebo (4) podrobuje někoho hrubým dotekům; nebo jiným způsobem uplatní alarmující chování, které neslouží legitimním účelům aktéra. Model Penal Code, § 250.4 (Vzorový trestní zákoník).

Federální zákon „The Federal Fair Debt Collection Practices Act“ zakazuje inkasistům pohledávek používat takové zneklidňující praktiky, jako jsou vyhrůžky,

nadávky nebo telefonní krajnosti. 15 U.S.C.A. § 1692 a násl. (Anotovaný zákoník USA.)

Harbinger. V Anglii správce královské domácnosti.

Harbor, n. Přístav nebo prostor s hlubokou vodou tak chráněný sousedící zemí a okolním prostředím, že poskytuje bezpečné zakotvení lodí. Přístav nebo kotviště pro lidi; chráněné místo, přírodní nebo umělé, na pobřeží moře nebo jezera nebo jiného vodního prostoru. Místo bezpečnosti a pohodlí; útočiště. *Viz také* Haven.

Harbor, v. Poskytnout útluk, chránit, poskytnout útočiště. Utajovaně ukrývat, poskytovat pomoc, a chránit před nevhodně vpuštěnými cizinci či vetřelci. Susnar v. U.S., C.C.A. Ohio, 27 F.2d 223, 224. Tomu, kdo tajně a bez zákonného oprávnění přijme osobu proto, aby byla ukryta před druhým, který má právo na zákonné opatrování této osoby, bude taková osoba odňata. Nebo v méně technickém smyslu je to nesprávné či nevhodné přijetí osob. Může být vhodné použito k popisu tajného nebo se zatajováním poskytnutého úkrytu, ubytování nebo stravy a za určitých okolností může být rovněž aplikovatelné na takové činy, které jsou zabaveny jakéhokoliv je doprovázejícího utajení. Poskytnout útluk zločinci je zločin jak podle federálních, tak i zákonů jednotlivých států USA a osoba, která přechovává u sebe zločince je spoluviníkem. *Viz např.* U.S.C.A. § 2, 1071, 1072 (Anotovaný zákoník USA); Model Penal Code, § 242.3 (Vzorový trestní zákoník). *Viz také* Accessory (Accessory after the fact); Aid and abet.

Harboring a criminal. *Viz* Harbor.

Harbor line. Přístavní čára. Linie označující hranice určité části veřejné vodní plochy, která je vyhrazena pro přístav. Linie, za níž přístaviště, hráze, doky a jiné stavby nemohou být rozšiřovány.

Hard cases. Tvrdé případy. Fráze používaná k označení soudních rozhodnutí, která, aby odpovídala útrapám strany, nejsou zcela ve shodě s ryzími zásadami práva. O takových rozhodnutích se říká: „tvrdé případy dělají špatné právo“ (hard cases make bad law).

Hard goods. Zboží dlouhodobé spotřeby. (*např.* spotřebiče pro domácnost, nábytek, kovové předměty pro domácnost).

Hard money. Tvrdé peníze. Zákonné kovové mince (na rozdíl od papírového oběživa).

Hardship. Obecně nedostatek, útrapy, protivenství, bída. Jak je použito v urbanistických či územních základech jako základech pro změny, vztahuje se ke skutečnosti, že územní nařízení či restrikce, pokud jsou aplikovány na jednotlivý majetek, je nemístně tvrdé, svémocné a konfiskační. St. Onge v. City of Concord, 95 N.H. 306, 63 A.2d 221.

Přítomnost, se kterou formulace zákona ovlivňuje jednotlivý případ, zakládá někdy argument proti této formulaci, který je označován jako „argument *ab inconvenienti*“. *Viz* Hard cases.

Harm. Škoda. Existence ztráty nebo újmy jevu či skutečnosti jakéhokoliv druhu, která vznikla osobě z jakéhokoliv příčiny. *Viz také* Damages; Injury; Physical injury.

Harmful. Škodlivý, zhoubný. Jestliže je slovo použito ve spojení s potravou, znamená nechutný, bolestivý, škodlivý, pravděpodobně způsobující nemoc nebo škodu. *Viz také* Adulteration.

Když je použito ve spojení s chybami, ke kterým došlo při soudním procesu, znamená to, že byla vážně

poškozena práva; odvolací soud bude zvažovat škodlivou chybu či omyl, ne omyl či chybu neškodnou. *Viz také* Error; Harmless error doctrine; Plain error rule.

Harmless error doctrine. Doktrína neškodného omylu. Doktrína, že malé nebo neškodné omyly, ke kterým došlo během soudního procesu nevyžadují, aby odvolací soud změnil rozsudek. Chyba, která je všední nebo formální či jenom akademická a nepoškodila podstatná práva strany, které byla přičena a žádným způsobem nepříznivě neovlivnila výsledek případu. State v. Johnson, 1 Wash. App. 553, 463 P.2d 205, 206. Chyba je „neškodná“, jestliže odvolací soud po přezkoumání celého spisu rozhodne, že nebyla dotčena podstatná práva obžalovaného, a že chyba neměla vliv nebo měla jen velmi nepatrný vliv na verdikt. U.S. v. McCrady, C. A. Minn., 774 F.2d 868, 874. Doktrína, která dovoluje odvolacímu soudu potvrdit odsouzení, přesto, že ve spise byla objevena chyba tohoto typu. State v. Michelli, La., 301 So.2d 577, 579.

Neškodná chyba není důvodem pro povolení nového procesu či pro prohlášení neplatnosti verdiktu nebo pro zrušení, modifikaci nebo jiné porušení rozsudku nebo příkazu, pokud se soudu takové odmítnutí nejeví jako neslučitelné se skutečnou spravedlností. Fed. R. Civil P. 61. (Federální pravidla pro civilní řízení). K jakékoli chybě, vadě, nesprávnosti nebo odchylce, která nepoškozuje podstatná práva nebude soud přihlížet. Fed. R. Crim. P. 7(c), 52 (Federální pravidla pro trestní řízení). *Viz také* Error.

Harmonic plane. Harmonická rovina. Nulová rovina, ze které vychází úřad „United States Coast and Geodetic Survey of the Department of Commerce“ (úřad ministerstva obchodu Spojených států amerických pro dohled nad pobřežím a pro provádění geodetického průzkumu) při tvorbě svých přílivových a odlivových tabulek, grafů a map. Je to arbitrární rovina a v ramenu Tichého oceánu, které se nazývá Puget Sound je to nejnižší rovina přílivu a odlivu, která je tímto úřadem uznána.

Harmonize. *Viz* Harmony.

Harmony. Soulad. Fráze „in harmony with“ (v souladu s), je synonymní s frázemi „in agreement, conformity or accordance with“ (v dohodě, shodě nebo souladu s).

Haro, harron. Fr. Ve starém normanském a anglickém právu křik, pokřik nebo volání k polapení lotrů a zločinců.

Harter Act. Harterův zákon. Název obecně používaný pro zákon Kongresu z 13. února 1893, c. 105, který stanoví: (§ 1) dohody v nákladním listě, které zprostředkují majitele, atd. plavidla plujícího mezi Spojenými státy a cizími přístavy od odpovědnosti za nedbalost nebo chybu při vlastním nakládání, uskladnění, dozoru, péči nebo vydávání zboží jsou neplatné (46 U.S.C.A. § 190) (Anotovaný zákoník USA); (§ 2) že žádný nákladní list nebude obsahovat dohodu, podle které by se jakýmkoli způsobem závazky majitele řádně pečovat o loď, její řádné vstrojení, posádku, zásobení a výbavu a učinit ji způsobilou k plavbě a závazky kapitána lodi atd. řádně zacházet, skladovat pečovat a vydat náklad, jakýmkoli způsobem zmenšovaly, oslabovaly nebo rušily (46 U.S.C.A. § 191); (§ 3) že když majitel bude řádně pečovat o to, aby loď byla po všech stránkách způsobilá k plavbě, řádně osazena posádkou, vstrojena a zásobena, ani plavidlo ani jeho majitelé, atd. nebudou odpo-

vědni za ztrátu vzniklou z chyb nebo omylů v navigaci nebo řízení, ani za ztráty vznikající z nebezpečí moře, vyšší mocí, způsobené veřejnými nepřáteli nebo skrytými vadami přepravovaných věcí či nedostatečným balením nebo legálním zabavením, nebo jakýmkoli jiným aktem či opomenutím odesílatele zboží, nebo v důsledku záchranu nebo pokusu o záchranu života na moři, či odchylky při poskytování takové služby (46 U.S.C.A. § 192) (Anotovaný zákoník USA).

Hard—Scott—Rodino Antitrust Improvement Act. Zákon Hard—Scott—Rodino o zdokonalení antitrustových opatření. Procedurální zákon z roku 1976, který dává generálním prokurátorům států (USA) právo podávat žaloby jako *parentes patrie* (otcové vlasti) na škody, které utrpěli spotřebitelé ve státě, stanoví povinnost předem oznámit zamýšlenou fúzi a všeobecně posiluje pravomoc ministerstva spravedlnosti (Department of Justice) při uplatňování antitrustových opatření.

Harvesting. Sklizení. Akt nebo proces sklizení úrody čehokoli. Také množství a výnos úrody.

Hashish. Hašiš. Droga, která se vyrábí z pryskyřice seškrábané z kvetoucí hořejší části konopí, na rozdíl od marihuany, která se vyrábí z usekaných listů a lodyh konopí.

Haspa. Petlice. Ve starém anglickém právu petlice na dveřích, kterou se vykonával obřad při odevzdávání nemovitosti, tam kde byl na pozemcích dům.

Hasta. Lat. Kopí, oštěp. V římském právu bylo kopí znamením veřejného prodeje zboží nebo aukčního prodeje. Odtud pochází fráze „*hastae subijcere*“ (dát pod kopí), která znamená dát do aukce.

Ve feudálním právu bylo kopí symbolem používaným při udělení léna.

Hatch Act. Hatchův zákon. Federální zákon, který zakazuje federálním a místním zaměstnancům státní správy podílet se na určitých druzích politických aktivit. 5 U.S.C.A. § 7324 (Anotovaný zákoník USA).

Hat money. Námořní zákon, kloboučné; malý poplatek placený kapitánovi a námořníkům lodě.

Hauber. O. Fr. Vysoce postavený lord; významný baron.

Haul. Táhnout nebo vláčet silou; vláčet; dopravovat vlečením či tažením.

Haula. *Viz* Aula.

Haulage royalty. Odškodné v určité výši za tunu uhlí z přilehlého pozemku, které bylo dopravováno podzemními průchody z pronajímatelovy pudy. Quality Excelsior Coal Co. v. Reeves, 206 Ark. 713, 177 S.W.2d 728, 732.

Haustus. Lat. V kontinentálním právu druh služebnosti, pozůstávající v právu odebírat vodu ze studny nebo pramene druhého, ve kterém je mlčky, tak dalece jak je to nutné zahrnuto i *iter* (právo cesty ke studni nebo prameni).

Have. Lat. Forma pozdravného výrazu „*Ave*“, používaného v nadpisech některých konstitucí zahrnutých do Theodosiánova a Justiniánova kodexu.

Have. Mám. Znamená vlastnictví a bylo definováno jako slovo mající význam „to keep“ (držet), „to hold in possession“ (držet ve vlastnictví), „to own“ (vlastnit). Rodit (děti).

Have and hold. Mám a držím. Obvyklá fráze ve starých převodních smlouvách, odvozená od *habendum et tenendum* starého common law. Viz *Habendum et tenendum*.

Haven. Přístav. Místo, kde jsou přijímány a bezpečně kotví lodě, situovaný a chráněný okolní zemí tak, že plavidla tam mohou bezpečně plout a kotvit a jsou přilehlou zemí chráněna před nebezpečnými a divokými větry; jako Milfordský přístav, Plymouthský přístav a pod. *Lowndes v. Board of Trustees*, 153 U.S. 1, 14 S. Ct. 758, 38 L. Ed. 615. Útočiště. Viz také *Harbor*.

Hawker. Cestující prodáváč, který s sebou vozí zboží, aby je prodal, a který je skutečně kupujícím prodává, na rozdíl od obchodníka, který má zboží na prodej a prodává je na pevném místě, kde obchoduje. Cestující prodáváč nebo podomní obchodník obvykle prodává své zboží na veřejných ulicích, nebo ode dveří ke dveřím a obvykle se vyžaduje, aby k tomu měl licenci.

Dříve se toto označení používalo pro pouličního prodáváče, který používal soumaru k nošení zboží a který v ulici vyvolával své válečné zásluhy. *City of Washington v. Reed*, 229 Mo. App. 1195, 70 S.W.2d 121, 122. Viz *Hawking*; *Peddler*.

Hawking. Nabízení zboží k prodeji od dveří ke dveřím, nebo na ulicích vyvoláváním nebo přitahováním pozornosti lidí vystavováním zboží na veřejném místě či plakáty, tabulemi nebo znameními. Pouliční obchodování, či obchodování od dveří ke dveřím se odlišuje od obchodování výrobce, který prodává své vlastní výrobky, a od obchodování těch, kteří pěstují nebo vyrábějí to, co prodávají, jako jsou farmáři a řezníci, což nejsou podomní obchodníci nebo cestující prodáváči.

Hay—bote. Ve starém anglickém právu jiné pojmenování pro „hedge—bote“, což byl jeden ze zákonem přiznaných nároků doživotnímu nájemci nebo nájemci na určitou omezenou dobu, jmenovitě na materiál pro opravování nutných zídek, hrází nebo plotů a ohrad na jeho pozemcích nebo na zhotovení zemědělských nástrojů a nářadí.

Hayward. Ve starém anglickém právu úředník jmenovaný panským soudem, aby udržoval obecní stádo dobytka nějakého města. Byl tak nazýván proto, poněvadž jeho povinností bylo i dohlížet na to, aby dobytek nelámal či nepoškozoval ohrady oplocených pozemků. Jeho povinností také bylo zabívat dobytek, který nedovoleně vstoupil na cizí pozemek a chránit ho před těmi, kteří dělali průlomky do ohrad pro zatoulaný dobytek.

Hazard. Riziko nebo nebezpečí, domnělé nebo skutečné, buď ve spojení se smluvním vztahem, zaměstnáním, osobním vztahem, sportem nebo s hrou o peníze. Nebezpečí nebo riziko, číhající v situaci, která se náhodou vyvine tak, že vznikne škoda. *Hough v. Contributory Retirement Appeal Board*, 309 Mass. 534, 36 N.E.2d 415, 417, 418. Vystavování se náhodě ztráty nebo poškození či zranění. *Caminetti v. Guaranty Union Life Ins. Co.*, 52 Cal. App.2d 330, 126 P.2d 159, 163. Sázení.

V pojišťovacím právu riziko, nebezpečí nebo pravděpodobnost, že událost, proti které je pojištění uzavřeno, může nastat, riziko, které je proměnlivé podle okolností každého jednotlivého případu.

Ve starém anglickém právu, nezákonná hra v kostky; ti, kteří ji hráli, byli nazýváni hazardéry.

Viz také *Dangerous*; *Extraordinary hazard*; *Risk*.

Moral hazard. Morální hazard. V pojištění proti požáru riziko nebo nebezpečí zničení pojištěného majetku ohněm měřeného charakterem a zájmem pojištěného vlastníka, jeho zvyky, jako opatrného a pečlivého člověka nebo opaku, jeho známá integrita či jeho špatná pověst a výše ztráty, kterou by mohl utrpět zničením majetku, nebo zisk, který by docílil proplacením pojistky po požáru.

Hazardor. Hazardér. Ve starém anglickém právu ten, kdo hrál hazard, tj. nezákonnou hru v kostky.

Hazardous. Hazardní. Vystavené nebezpečí nebo vzbuzující nebezpečí; nebezpečné; riskantní; vzbuzující riziko nebo ztrátu. *Caminetti v. Guaranty Union Life Ins. Co.*, 52 Cal. App.2d 330, 126 P.2d 159, 162, 163.

Termíny „hazardous“ (hazardní), „extra—hazardous“ (mimořádně hazardní), „specially hazardous“ (zvláště hazardní) jsou velmi dobře srozumitelné technické termíny v pojišťovnictví, které mají zřetelné a odlišné významy. Viz *Extraordinary hazard*.

Hazardous contract. Viz *Contract*.

Hazardous employment. Rizikové zaměstnání. Vysoce riziková a mimořádně nebezpečná práce. Je-li tento termín použit v kontextu s náhradami dělníkům, vztahuje se k zaměstnání, které vyžaduje, aby zaměstnavatel platil pojištění dělnických náhrad nebo jeho ekvivalent, bez ohledu na počet zaměstnanců.

Hazardous insurance. Rizikové pojištění. Pojištění skutečně na majetku, který je v neobvyklém či obzvláštním nebezpečí zničení požárem, nebo životní pojištění osoby, jejíž zaměstnání ji vystavuje obzvláštním či neobvyklým nebezpečím.

Hazardous negligence. Viz *Negligence*.

Hazardous substance. Riziková hmota. Pevný odpad nebo kombinace pevných odpadů, které vzhledem k jejich množství, koncentraci nebo fyzikálním, chemickým či infekčním charakteristikám mohou způsobit nebo podstatně přispět ke vzrůstu úmrtnosti nebo ke vzrůstu nevyléčitelné nemoci nebo vyvolávají skutečné nebo potencionální riziko pro lidské zdraví nebo životní prostředí, jestliže je s nimi nevhodně zacházeno, jsou nevhodně skladovány, transportovány či likvidovány nebo jinak řízeny. 42 U.S.C.A. § 6903(5) (Anotovaný zákoník USA).

Do rizikových hmot se zahrnují určité hořlavé, toxické nebo radioaktivní hmoty. Podle zákona nazývaného „Federal Hazardous Substance Act“ (Federální zákon o rizikových hmotách), může být hmota „rizikovou hmotou“, jestliže odpovídá zákonné definici nebo tak byla definována předpisem. U.S. v. *Articles of Hazardous Substance*, C.A.N.C., 588 F.2d 39. Viz 15 U.S.C.A. § 1261(f) a násl. (Anotovaný zákoník USA.)

Hazard pay. Rizikový příplatek. Zvláštní náhrada za práci v nepříjemných a nezdavých podmínkách.

Hazar—zamin. Kauce či záruka za osobní povinné dostavení se druhého.

H.B. House Bill. Návrh zákona.; návrh zákona v průběhu jeho projednávání ve Sněmovně reprezentantů na jeho cestě stát se zákonem.

H.B.M. Zkratka pro His (or Her) *British Majesty* (Jeho nebo Její Britské Veličenstvo).

H.C. Zkratka pro House of Commons (Sněmovna obcí, Dolní sněmovna) nebo pro *habeas corpus*.

He. Vlastně zájmeno mužského rodu, které je ale obvykle používáno a interpretováno v zákonech tak, že zahrnuje jak obě pohlaví, tak i korporace. Může být čteno jako „they“ (oni). *Buono v. Yankee Maid Dress Corporation*, C.C.A.N.Y., 77 F.2d 274, 278.

Head. Hlava. Šéf; vedoucí; představený; hořejší část nebo hlavní zdroj proudu.

Hlavní osoba či šéf jakéhokoli úřadu, korporace nebo firmy.

Headborough. V saském právu hlava nebo vrchní úředník města, či obce; hlava obce svobodných občanů deseti rodin, které vzájemně ručí za dobré chování svých příslušníků. Tento úřad byl později spojen s menším úřadem policejního komisaře, když tento byl vytvořen.

Head money. Peníze připadající na jednu osobu. Obnos peněz vypočítaný jako pevná částka na každou hlavu (osobu) v označené třídě. Jmenovitě (1) daň z hlavy. (2) Mimořádná odměna, kterou zákony Spojených států nabízejí za každou osobu, která se na začátku námořního boje nachází na nepřátelské lodi (či plavidle), která má být potopena nebo zničena lodí (či plavidlem) Spojených států stejně nebo nižší síly; tato mimořádná odměna, která má povahu peněžní kořisti, se rozdělí mezi důstojníky a posádku stejným dílem. Podobnou odměnu nabízejí britské zákony. (3) Daň nebo poplatek uložený zákonem kongresu z 3. srpna 1882, majitelům parolodí a plachetnic za každého přistěhovalce přivezeného do Spojených států. Viz *Head Money Cases*, 112 U.S. 580, 5 S. Ct. 247, 28 L. Ed. 798. (4) Mimořádná odměna, dříve placená osobě, která pronásledovala banditu nebo psance stojícího mimo zákon a přinesla jeho hlavu jako důkaz; nabídce takové odměny se lidově říkalo „putting a price on his head“ (dání ceny za jeho hlavu). Viz *Bounty*; *Reward*.

Headnote. Záhloví. Krátké shrnutí soudního rozhodnutí nebo významných skutečností v případě, které mezi jinými záhlavími, použitelnými na případ, předchází názoru, který je vytištěn ve zprávách. Syllabus projednávaného případu; přehled bodů, které byly v případě rozhodnuty, který je umístěn v záhlaví podávaného názoru. Viz také *Digest*; *Syllabus*.

Head of household. Hlava domácnosti. Jedinec, který živí a vydržuje v jedné domácnosti jednoho nebo více jedinců, kteří jsou s ním úzce spojeni pokrevním příbuzenstvím, manželským příbuzenstvím nebo adopcí a jehož právo řídit domácnost a starat se o jedince na něm závislé je založeno na nějakém morálním nebo zákonem závazku. *Miller v. Glenn*, D. C. Ky., 47 F. Supp. 794, 796, 797.

Klasifikace plátců daní, která obecně popisuje svobodného jedince (jiného než je přežívající manželka), který se stará o domov pro jeho nebo její na něm nebo na ní závislou osobu či osoby. I.R.C. § 2(b) (Zákoník o vnitřních daních). Zákoník o vnitřních daních stanoví preferenční zacházení pro ty osoby, které kvalifikuje jako hlavu domácnosti. Status hlavy domácnosti opravňuje plátce daně, aby použil sazby daně z příjmů, které jsou nižší než sazby používané u jiných svobodných jedinců, ale které jsou vyšší než sazby aplikované pro přežívající manželky a ženaté a provdané osoby vyplňující společně daňové přiznání.

Termín používaný v zákonech o zemědělských usedlostech a o osvobozeních ze závazků, aby označily osobu, která živí rodinu; hlava rodiny. Nemusí to být nezbytně manžel nebo otec, může to být jakákoliv osoba,

kteřá to má na starosti, dohlíží, živí, vydržuje a řídí věci domácnosti či soudržné skupiny osob, která bydlí pohromadě a tvoří rodinu. Termín domácnost tak může zahrnovat opuštěnou ženu živící malé děti nebo mládence, který podporuje své rodiče.

Head of stream. Pramen proudu. Nejvyšší bod proudu, který dodává plynulý proud vody, ne nezbytně nejdelší soutok. Pramen proudu. Viz také *Headstream*.

Headright. Vlastnický podíl na fondu trustu. Podíl na fondech trustu, které vznikaly z příjmů za nerostné bohatství země, která kdysi byla obývána nějakým indiánským kmenem, jakož i právo na jakékoli podíly ze zisku. *Sheppard v. Sheppard*, 104 Idaho 1, 655 P.2d 895, 904. Podle zákona nazývaného *Allotment Act* (Act Cong. June 28, 1906 [34 Stat. 539]), který vytvořil trustový fond ze všech kmenových fondů, které zahrnovaly fondy z prodeje kmenových pozemků, fondy poskytnuté na nároky proti Spojeným státům a fondy získané z kmenových práv na naftu, plyn a nerostné bohatství, vlastnil každý upisovatel svůj pro rata podíl trustového fondu a tento pro rata bezprostřední vlastnický podíl se obecně nazývá „headright“.

Headright certificate. Certifikát o přidělení půdy. V zákonech republiky Texas certifikát vydaný podle zákona z roku 1839, který stanovil, že každá osoba, která se přistěhovala do republiky mezi 1. říjnem 1837 a 1. lednem 1840, která byla hlavou rodiny a je se svou rodinou usídlena v dosahu vlády, získává oprávnění k přidělení 640 akrů půdy, s třiletou držbou podle tohoto certifikátu, která pak bude převedena smlouvou do absolutního vlastnictví usídlenci, jestliže se v mezidobí trvale usadil v rámci republiky a vykonává všechny povinnosti požadované na občanech.

Head—silver. Společně odstupné. Ve starém anglickém právu pojmenování, které se někdy dávalo poplatku „Common Fine“ (viz *tam*). Při zaplacení určité částky peněz lennímu pánovi mohly sporné strany projednávat své žaloby blíže svému domovu.

Headstream. Pramen proudu. Proud, který je zdrojem řeky. Viz také *Head of stream*.

Head tax. Daň z bytu za jednu osobu.

Heafodweard. Ve starém anglickém právu jedna ze služeb, které musel poskytovat příslušník nižší šlechty nebo nevolník, jejíž přesná povaha není známa.

Healer. Léčitel. Někdo, kdo léčí; speciálně někdo, kdo provozuje léčitelskou praxi tělesných nemocí bez léku nebo jiných materiálních prostředků, podle zásad a pravidel tak nazývané „Christian Science“ („Křesťanské vědy“), jejíž obsah a metody jsou založeny na náboženském přesvědčení.

Healigemote. V saském právu baronský soud; církevní soud; Haligemot (viz *tam*).

Healing act. Jiné jméno pro léčebný akt nebo léčebný statut. Viz *Curative (Curative statut)*.

Healsfang. V saském právu, druh pranýře, u kterého byla hlava viníka strčena mezi dvě desky (do dřevěného rámu). Tento druh potrestání se brzy přestal užívat, bez zmínky o tom, jestli k tomu došlo díky zákonům saských králů.

Health. Zdraví. Stav, kdy je člověk zdravý, plný síly, tělesně a duševně v dobré kondici. Stav bez bolesti nebo nemoci. Viz *Healthy*.

Bill of health. Viz Bill.

Board of health. Viz Board.

Health laws. Zákony, nařízení nebo zákoníky, ve kterých jsou zakotveny zdravotnické normy a předpisy určené k tomu, aby podporovaly a chránily zdraví společnosti.

Health officer. Zdravotnický úředník. Úředník pověřený výkonem a prosazením zdravotnických zákonů, např. hlavní chirurg. Pravomoce a povinnosti zdravotnických úředníků jsou upraveny federálními, státními a místními zákony.

Public health. Veřejné zdraví. Jako jeden z cílů státní správy státu, znamená „veřejné zdraví“ převážně dobrý zdravotní stav obyvatelstva státu nebo společenství jako celku, bez výskytu široce rozšířené nemoci nebo příčiny úmrtnosti. Dobrý zdravotní stav společnosti všeobecně. Mnoho velkých měst má „Public Health Departments“ (Úřady pro veřejné zdraví) nebo jiné úřady s podobnou funkcí a statutem. Federální zákony týkající se zdraví jsou vykonávány ministerstvem pro zdraví, výchovu a veřejnou sociální péči (Department of Health, Education and Welfare).

Sound health. Viz Sound.

Health Maintenance Organization (HMO). Skupiny zúčastněných subjektů zdravotní péče (lékařů, nemocnic, klinik), které poskytují zdravotní služby zapsaným členům skupinového zdravotnického pojištění.

Healthy. Zdravý. Bez nemoci, poranění nebo zdravotních potíží či jakéhokoli stavu systému, byť jen připouštějícího nebo podléhajícího nemoci či tělesným zdravotním potížím.

Hearing. Slyšení, výslech. Relativně formální řízení (ačkoliv všeobecně méně formální než přelíčení), obvykle veřejné, s určitými spornými body co do faktu nebo práva, který(é) má být souzen(o), ve kterém jsou slyšeni svědkové a předkládány důkazy. Je to řízení, ve kterém je důkaz předkládán proto, aby vyvrátil sporný bod faktu a umožnil rozhodnutí na bázi takového důkazu. *People v. Iwenditti*, 276 C.A.2d 178, 80 Cal. Rptr. 761, 762. Strany vystupující jako protistrany nebo jako strany jinak zainteresované, mají právo být slyšeny způsobem, v mnohém totožným s přelíčením; taková řízení mohou skončit závěrečným nařízením. Viz *např.* 5 U.S.C.A. § 556 (Anotovaný zákoník USA).

Slovo „Hearing“ je často používáno v širším a obvyklejším významu pro popis všeho toho, co se koná před smírčími úředníky, kteří jsou vybaveni soudními funkcemi a zasedají bez poroty v jakémkoli stadiu řízení, které následuje po jeho otevření (viz *Preliminary hearing níže*), a na slyšení před správními úřady, které je vedeno vyšetřovatelem či správním soudcem. Pokud jde o tento druhý typ slyšení, spočívá v porovnávání at ústním nebo jiným, mezi dotčeným jedincem a zástupcem úřadu vybaveným rozhodovací pravomocí, postačitelém k tomu, aby jedinci umožnilo prezentovat svůj případ smysluplným způsobem. *Gray Panthers v. Schweiker*, C. A., 652 F.2d 146, 151, 209 U.S. App. D. C. 153.

Uvedení a přípustnost důkazu je při „slyšení“ obvykle uvolněnější než v civilním nebo trestním řízení (viz *např.* 42 U.S.C.A. § 405(b), (Anotovaný zákoník USA), který pro slyšení ve věcech sociálního zabezpečení dovoluje přípustnost důkazu, který by jinak v řádném přelíčení nebyl přípustný.

Slyšení jsou široce používána jak zákonodárci, tak správními orgány a mohou být buď rozhodujícími nebo pouze vyšetřujícími. Na rozhodující (adjudikující) slyšení může být podáno odvolání u správního soudu. Kongresové výbory často konají slyšení před vydáním nějakého zákona; tato slyšení jsou pak důležitými zdroji zákonodárné historie.

Viz také *Administrative hearing*; *Detention hearing*; *Fair hearing*; *Full hearing*; *Omnibus hearing*.

Ex parte hearing. Viz *Ex parte*.

Final hearing. Viz *Final*.

In criminal law. V trestním právu. Vyšetřování osoby obviněné ze zločinu nebo přečinu a svědků pro a proti obžalovanému; Viz *Preliminary hearing níže*.

Preliminary examination. Předběžný výslech. Vyšetřování osoby obviněné ze zločinu, před vyšetřovatelem nebo soudcem. Viz *Preliminary hearing níže*.

Preliminary hearing. V trestním právu synonymum s „preliminary examination“. Výslech prováděný úředníkem nebo soudcem, který vykonává funkci vyšetřovatele osoby, která je obžalována ze zločinu, aby se zjistilo, zda je dostatečný důkaz, který by ospravedlnil a vyžadoval uvěznění a nepropuštění obžalovaných osob bez záruky. V žádném ohledu to není přelíčení, které by mělo rozhodnout o vině či nevině obžalovaného, ale je to jednoduše procedurální postup, kterým může být zabráněno možnému zneužití moci a obžalovaný může být propuštěn nebo držen ve vazbě, aby se zodpovídal z opodstatněných skutečností. Viz *Fed. R. Crim. P. 5(c)*, 5.1. (Federální pravidla pro trestní řízení). Viz také *Suppression hearing*.

Probable cause hearing. Viz *Preliminary hearing, above*.

Unfair hearing. Viz toto heslo.

Hearing de novo. Nový výslech. Všeobecně jde o nový výslech nebo o výslech podruhé, předpokládající provedení celého výslechu tímž způsobem, jakým byla věc původně vyslychána a přezkoumání dřívějšího výslechu. Zkusit věc znovu, jako kdyby nebyla předtím vyslychána a jako kdyby minule nebylo vydáno žádné rozhodnutí. *Ray v. Illinois Racing Bd.*, 1 Dist., 113 Ill. App.3d 510, 69 Ill. Dec. 451, 454, 447 N.E.2d 886, 889. Při výslechu „de novo“ soud vyslychá ve věci jako soud původní a ne jako odvolací instance. *Collier & Wallis v. Astor*, 9 Cal.2d 202, 70 P.2d 171, 173.

Hearing examiner. Vyšetřovatel. Obecně zaměstnanec nějakého správního orgánu, jehož úkolem je provádět šetření ve věcech podléhajících jurisdikci úřadu. Viz *např.* 5 U.S.C.A. § 556(b) (Anotovaný zákoník USA). Nyní nazývaný „Administrative Law Judge“ (viz *tam*), ve federální vládě.

Hearing officer. Viz *Administrative law judge*.

Hearsay. Svědecká výpověď o skutečnosti, kterou svědek nezná z vlastní zkušenosti. Termín používaný pro takový druh svědectví, ve kterém svědek uvádí ne to, co zná osobně, ale to, co mu řekli druzí nebo co slyšel, že říkali druzí. Prohlášení, odlišné od toho, jaké podal deklarat, když svědčil při výslechu, a které bylo nabídnuto jako důkaz pravdivosti tvrzené věci. *Fed. R. Evid. 801(c)* (Federální pravidla pro dokazování). „Hearsay“ zahrnuje jakékoli prohlášení učiněné mimo či před současným řízením, které je nabízeno jako důkaz pravdivosti v něm tvrzených věcí. Do „hearsay“ se zahrnuje také mimo-

slovní (slovy nevyjádřené) chování, které je považováno za ekvivalent nahlas vyřčeného tvrzení. Takové chování se nazývá „pozitivní chování“. Podle *Fed. R. Evid. Rule 801(a)* [Federální pravidla pro dokazování, Pravidlo 801(a)] chování, které nebylo míněno jako tvrzení v čase, kdy k němu došlo není „hearsay“. Takové chování se nazývá „negativní chování“. *Fed. R. Evid. Rule 801(c)* také stanoví, že tvrzení, která jsou nabízena k dokázání něčeho jiného, než je tvrzená věc, nejsou „hearsay“.

„Hearsay“ důkaz, tedy důkaz z doslechu, je svědectví u soudu z prohlášení, které bylo učiněno mimo soud, prohlášení nabízené jako tvrzení, aby ukázalo pravdivost věcí, které jsou v něm tvrzeny, a tak co do své hodnoty je odvislé od důvěryhodnosti toho, kdo prohlášení mimo soud učinil. *Mutiambizi v. State*, 33 Md. App. 55, 363 A.2d 511, 518. Důkaz nepocházející z osobních znalostí či informovanosti svědka, ale pouze z opakování toho, co slyšel, že říkají druzí. To, co neodvozuje svoji hodnotu jenom od pověsti svědka, ale spočívá převážně na pravdomluvnosti a směřovatnosti druhých osob. Sama podstata důkazu ukazuje jeho slabost a „hearsay“ důkaz jako takový je obecně nepřipustný, pokud se na něj nevztahuje některá z četných výjimek, které umožňují jeho přípustnost. (viz *např.* *Fed. R. Evid. 803, 804*) (Federální pravidla pro dokazování).

Viz také *Double (or multiple) hearsay*.

Heart balm statutes. (Doslova zákony utěšující srdce.) Státní zákony rušící právo žaloby pro ztrátu náklonnosti, pro porušení slibu manželství, pro trestnou konverzaci a pro svedení osoby, která dosáhla zákonného věku k pohlavní odpovědnosti před zákonem.

Hearth money. Peníze za krb. Daň uvalená v Anglii zákonem *St. 14 Car. II, c. 10*, pozůstávající ze dvou šilinků za každý krb nebo pec v království. Byla mimořádně nepopulární a zrušena byla zákonem *W. & M., St. 1, c. 10*. Tato daň byla jinak nazývána „chimney money“ (peníze za komín).

Hearth silver. Ve starém anglickém právu druh placení desátků nebo složení desátků; totiž: Starý zvyk platit desátky z poraženého dřeva užívaného k otopu.

Heat of passion. Zápal vášně. Termín používaný v common law, vztahující se ke stavu obžalovaného, který mohl tvrdit, že čin spáchal v podráždění, což je základem pro zmírnění vraždy (murder) na zabití (manslaughter). Vztahuje se k náhle propuklé vášni nebo vzteku, vyprovokovaným nějakým bezprostředním podrážděním slovy nebo činy někoho, v daném čase. Jako dostatečný důvod pro to, aby bylo usmrcení sníženo ze stupně vraždy na zabití, termín „zápal vášně“ znamená jakékoli intenzivní či vehementní citové vzrušení takového druhu, které podněcuje násilné a agresivní jednání a které může přimět normální osobu k tomu, že jedná na popud bez rozmyšlení. *State v. Guebara*, 236 Kan. 791, 696 P.2d 381, 385. Termín zahrnuje emocionální stav mysli charakterizovaný vztekem, zuřivostí, záští, fanatickým odporem nebo panickou hrůzou. *State v. Lott*, 207 Kan. 602, 485 P.2d 1314, 1317. Viz také *Hot blood*.

Heave to. Přiklonit k. V námořnickém žargonu a v právu admirality zastavení postupu plachetnice vpřed, přikloněním její přídě „do větru“, tj. do směru z kterého vane vítr. O parolodi se říká, že byla „přikloněna“, když je držena v takové pozici, ve které je ke vzdouvajícímu se moři natočena lodní záď.

Hebberthef. V saském právu výsada mít zboží zloděje a soudu nad ním, v rámci určitého povolení.

Hebdomad. Týden. Doba sedmi dní.

Hebephrenia. Psychotická forma schizofrenie, způsobující retrogradní postup k nesmyslnému chátrajícímu nebo infantilnímu chování a způsobům.

Hebote. Královský edikt povolávající královny poddané do boje.

Heda. Malý přístav, přístaviště, či místo k přistání. Viz *Harbor*; *Haven*.

Hedagium. Ve starém anglickém právu clo či celní poplatky v malém přístavu či přístavišti, za vylovení zboží, atd., z nichž byly Korunou udělovány výjimky zvláštním osobám a společnostem.

Hedge fund. Investiční fond. Společné fondy, které používají různé typy zajišťovacích technik před ztrátami na burze pro jejich kapitálové investice. Viz *Hedging*.

Hedger. Obchodník s komoditami s podílem na hotovostním trhu komodity, který obchoduje s termínovými kontrakty jako prostředkem k přehášení rizik, s kterými se setkává na hotovostním trhu. *Leist v. Simplot*, C.A.N.Y., 638 F.2d 283, 287. Viz *Hedging*.

Hedging. Zajištění před ztrátou na burze. Prostředek, kterým obchodníci a exportéři obilí a jiných produktů a výrobci, kteří uzavírají termínové kontrakty pro prodej jejich zboží se chrání proti výkyvům trhu proti—kontrakty na nákup nebo prodej téhož množství produktu či výrobního materiálu *Whorley v. Patton—Kjose Co.*, 90 Mont. 461, 5 P.2d 210, 214. Prostředek, kterým strana, která nakupuje komodity ve velkých množstvích k dodávce v nějakém budoucím čase pojišťuje samu sebe proti nepříznivým cenovým změnám takových komodit uzavřením kompenzačních dohod nebo transakcemi, které na druhé straně toto riziko vyvažují. *Ralston Purina Co. v. McFarland*, C.A.N.C., 550 F.2d 967, 970. Transakce, kterou se komoditně identifikovaný, dopředu uzavíraný termínový kontrakt pojišťuje komoditně se ztotožňující dohodou o nákupu nebo prodeji zboží v budoucnosti. *Siegel v. Titan Indus. Corp.*, C.A.N.Y., 779 F.2d 891, 893.

Zabezpečení sebe sama před ztrátou ze sázky nebo spekulace uzavřením na druhé straně kompenzačních dohod. *Whorley v. Patton—Kjose Co.*, 90 Mont. 461, 5 P.2d 210, 214.

Pokud jde o různé typy zajišťovacích technik, viz *Arbitrage*; *Call option*; *Futures contract*; *Option*; *Put option*; *Short sale*.

Cross—hedging. Křížové zajištění. Použití kontraktu o termínovém obchodu v jednom finančním dokumentu k zajištění pozice v jiném finančním dokumentu.

Hedonic damages. Viz *Damages*.

Heedless. Neopatrný. Termín téměř tak silný jako slovo „reckless“ (nedbalý); zahrnuje prvek nevšímavosti k právům a bezpečnosti druhých. Bezmyšlenkovitý; nešetrný, netaktní.

Hegemony. Hegemonie, nadvláda. Vůdcovství jednoho mezi více nezávislými konfederativními státy.

Heir. Viz *Heirs*.

Heir apparent. Přímý dědic. Dědic, jehož dědické právo je nezadatelné za předpokladu, že přežije předka; jako v Anglii nejstarší syn nebo jeho potomek, který musí být, podle common law, dědicem svého otce, vždycky,

když by ten umřel. Jedinec, který před smrtí svého předka je příští v linii posloupnosti, za předpokladu, že bude dědicem předka, jestliže tento umře. *Viz také Apparent heir.*

Heir at law. Dědic ze zákona. V common law ten, kdo po smrti svého předka, který nezanechal závět, má právo na všechny pozemky, budovy a pozůstalosti, které mu patřily nebo mu byly zabráný. Totéž co „univerzální dědic“.

Dědici ze zákona zemřelé osoby jsou ti, kdo nastupují na jeho dědičný majetek podle zákonů o dědickém nápadu a rozdělování, jestliže není dispozice v závěti a ne nezbytně její dědicové podle common law, což jsou osoby, které nastupují na nemovitost zemřelého v případě, že nezanechal závět. Ve věci *Towndrow's Will*, 47 N.M. 173, 138 P.2d 1001, 1003.

Jestliže je tento termín použit v zákoně o smrti způsobené protiprávním jednáním, znamená pokrevní příbuzné v linii sestupné. *Howlett v. Greenberg*, 34 Colo. App. 356, 530 P.2d 1285, 1287.

Viz také Descent; Heir, legal.

Heir beneficiary. Dědic beneficiář či obmyšlená osoba. V kontinentálním právu osoba, která přijala dědictví podle výsledku řádně provedeného soupisu majetku.

Dědicové jsou dělení do dvou tříd, podle způsobu, jakým přijali dědictví jim zanechané, totiž nepodmíněně a obmyšlení dědici. Nepodmíněně dědici jsou ti, kteří dědí bez jakékoli výhrady a bez provedení majetkového soupisu, buď výslovným přijetím nebo mlčky. Obmyšlení dědici jsou ti, kteří přijali následnictví podle výsledku řádně provedeného soupisu majetku. *Civ. Code La. art. 883.* Jestliže se dědic obává, že jeho dědictví bude zatíženo dluhy, které převyšují jeho hodnotu, přijme dědictví podle výsledků soupisu majetku a v tom případě je odpovědný pouze do výše hodnoty dědictví. *Viz Beneficiary.*

Heir by adoption. Adoptivní dědic. Podle zákona takřka ve všech jurisdikcích má adoptivní dítě všechna práva na zdědění majetku ponechaného bez závěti, jako má přirozeně narozené dítě, s výjimkou, že není jasně vyjádřen opačný úmysl. Zákony se ale liší, pokud jde o to, zda takové adoptivní dítě může kromě toho dědit po svých přirozených rodičích či rodině.

Heir by custom. Dědic podle zvyku. Ve starém anglickém právu, někdo, jehož právo na dědictví závisí na zvláštních a místních zvycích, jako léno přecházející rovným dílem na syny nebo zůstavení pozemků nejmladšímu synovi nebo bratru.

Heir by devise. Dědictví podle odkazu. Někdo, komu jsou pozemky odkázány závětí; odkazem obmyšlená osoba. Odpovídá pojmu *haeres factus* (*viz tam*) kontinentálního práva.

Heir collateral. Kolaterální dědic. Někdo, kdo není spřízen se zesnulým v přímé linii, ale je příbuzným v pobočné linii; *např.* jeho strýc, bratranec, bratr, synovec.

Heir conventional. Smluvní dědic. V kontinentálním právu, někdo, kdo přebírá dědictví právní silou smlouvy či připsáním, které ho k tomu opravňuje.

Heirdom. Dědická posloupnost. Dědický nárok.

Heiress. Dědička. Dědic ženského pohlaví, mající majetek z dědictví. Jestliže je jich víc než jedna, jsou nazývány spoludědičkami či spoludědici.

Heir expectant. *Viz Heir apparent.*

Heir, forced. Povinný dědic. Někdo, kdo nemůže být vyděděn. *Viz Forced heirs.*

Heir general. Dědic ze zákona. Obvyklý pokrevní dědic dědící všechny pozemky.

Heir hunter. Lovce dědictví. Ti, jejichž branží či povoláním je pátrat po pohřešovaných dědicích.

Heir, legal. Zákonný dědic. Osoba, které by podle zákona připadlo dědictví nemovitého i movitého majetku zesnulého, kdyby umřel bez závěti. V právním vymezení znamená tento termín někoho, kdo by zdědil movitý majetek, ale bývá také používán k označení toho, kdo dědí podle zákona o rozdělování. *Viz také Descent; Heir at law; Heirs.*

Heirless estate. Majetek bez dědice. Majetek někoho, kdo zemřel bez závěti a nezanechal dědice, v kterémžto případě majetek připadá státu (*escheat, viz tam*).

Heirlooms. Cenný zděděný majetek. Všeobecně, cenný majetek velké citové hodnoty, přecházející v rodině z generace na generaci.

Ve starém anglickém právu takové statky a movitosti, které v opaku s povahou movitostí přecházejí podle zvláštního zvyku na dědice spolu s dědictvím a ne na vykonavatele. Koncovka „loom“ (*Sas.*) znamená větev či článek; takže „heirloom“ není nic jiného než větev nebo článek dědictví. Jsou to většinou takové věci, které nemohou být odebrány, aniž by nedošlo k poškození nebo rozkouskování nemovitého majetku; jde *např.* o jeleny v parku, holuby v holubníku, smlouvy a výsadní práva, atd.

Heir, male. Mužský pokrevní příbuzný. V anglickém právu nejbližší mužský pokrevní příbuzný zesnulého, pokud není dále vymezen slovy „of his body“ (z jeho těla), která omezují dědictví na syny, vnuky a jiné mužské potomky v přímé linii.

Heir of the blood. Dědic, který dědí majetek na základě svého pokrevního příbuzenství se zesnulým, buď ve vzestupné nebo sestupné linii, včetně nelegitimních dětí, ale s vyloučením manželů, žen a adoptovaných dětí.

Heir of the body. Přímý dědic. Dědic zplozený či narozený osobou, které se to týká nebo dítě takového dědice; jakýkoli dědic v přímé posloupnosti zesnulého s vyloučením přežívajícího manžela či ženy, adoptovaného dítěte a souběžných příbuzenství; fyzický dědic. Výraz přímý dědic může být použit ve dvou významech: V neomezeném významu, kde znamená osoby, které z generace na generaci získávají po zesnulém dědičný majetek; a ve významu, který se vztahuje na zákonného dědice či ty osoby, které jsou potomky zesnulého, a které statut potomka opravňuje k převzetí majetku ponechaného bez závěti.

Heir presumptive. Předpokládaný dědic. Osoba, která kdyby předek bezprostředně zemřel, by za daných okolností byla jeho dědicem, ale jejíž dědická práva by mohla být zmařena nepředvídaným výskytem nějakého bližšího dědice, který se narodil; jako *např.* bratr nebo synovec, jejichž předpokládané následnictví by mohlo být zrušeno narozením dítěte.

Heir pretermitted. Opomenutý dědic. Někdo, kdo nevezme-li se v úvahu jednoznačný akt předka, by převzal po jeho smrti jeho majetek. *Viz také Pretermitted heir.*

Heirs. Dědici. V common law osoba určená zákonem jako dědic majetku v případě, že nebyla zanechána závět. Někdo, kdo zdědí majetek, ať nemovitý nebo movitý.

Osoba, která zdědí podle pravidel práva majetek skládající se z pozemků, budov a pozůstalosti po smrti svého předka dědickým nápadem a právem příbuzenství. Někdo, kdo by obdržel jeho majetek podle zákona o dědickém nápadu a rozdělování. *Faulkner's Guardian v. Faulkner*, 237 Ky. 147, 35 S.W.2d 6, 7. Navíc je termín často používán v lidovém významu k označení dědice majetku, buď podle závěti nebo ze zákona. Slovo „heirs“ se už dlouho nepoužívá jenom k označení stavu jako v common law. *Jay v. Dollarhirde*, 3 Cal. App.3d 1001, 84 Cal. Rptr. 538, 547.

Slovo „heirs“ je technický termín používaný k tomu, aby označil osoby, které by dědily majetek, v případě, kdy nebyla zanechána závět. *Wells Fargo Bank v. Title Ins. & Trust Co.*, 22 Cal. App.3d 295, 99 Cal. Rptr. 464, 466.

Viz také Descent.

Bodily laws. Viz Heir of the body.

Civil law. Civilní právo. Univerzální dědic v případě smrti. Ten, kdo aktivně nebo pasivně dědí veškeré vlastnictví nebo majetek, práva a závazky zesnulého a nastupuje na jeho místo.

Termín je bez rozdílu aplikován na všechny osoby, které jsou povolány k dědictví, ať už aktem zůstavitele nebo působením zákona. Osoba, která byla ustanovena univerzálním dědicem v poslední vůli, se nazývá „dědic ze závěti“; a nejbližší pokrevní příbuzný v případech, kdy nebyla ponechána závět, se nazývá „zákonný dědic“ či „dědic bez závěti“. Vykonavatel v common law v mnoha ohledech koresponduje s dědicem ze závěti podle civilního práva. Naproti tomu administrátor v mnoha ohledech koresponduje s dědicem bez závěti. V common law vykonavatelé a administrátoři nemají dědické právo na majetek, s výjimkou movité pozůstalosti zesnulého; zatímco dědic v civilním právu je oprávněn spravovat jak movitý, tak i nemovitý majetek. Termín dědic má několik významů. Někdy se vztahuje na toho, kdo formálně akceptoval dědictví a ujal se ho; někdy se vztahuje na toho, kdo je k dědění kvalifikován, ale ještě si ponechává možnost přijmout nebo odmítnout a často bývá aplikován na někoho, kdo se dědictví formálně zřekl.

Collateral heir. Viz toto heslo.

Joint heirs. Spoludědici. Termín je také aplikován na ty, kdo jsou nebo budou dědici obou ze dvou označených osob při smrti té z nich, která přežila druhou; slovo „joint“ je zde aplikováno spíše na předky než na dědice.

Known heirs. Viz toto heslo.

Lawfull heirs. Viz Descent; Heir at law; Heir, legal.

Legitimate heirs. Děti narozené v zákonném manželství a jejich potomci; v tomto pojmu nejsou zahrnuti souběžní dědici nebo potomstvo s neomezenou posloupností.

Lineal heir. Viz Lineal heir.

Natural heirs. Přirození dědici. Pokrevní dědici rozdílní od dědiců, kteří jako osoby byli adoptováni a také rozdílní od souběžných dědiců.

Right heir. Pravý dědic. Termín byl dříve používán v případě majetků přecházejících na potomky v řadě přímé, k rozlišení přednostního dědice, kterému byl majetek vymezen, od dědiců vůbec, kterým v případě že přednostní dědic a jeho rodová linie chyběli, byl nakonec vymezen takto přebývajícím zbytek majetku. Se

zrušením dědičných majetků s dědickou posloupností v řadě přímé přestal být termín pravý dědic používán, ale když je ještě použit v moderním právu, nemá jiný význam než dědic ze zákona.

Heirs and assigns. Dědici a cesionáři. Obyčejně slova, která se týkají omezení a ne koupě. V common law byla tato slova podstatná v převodu udělujícím právní nárok na dědické právo v neomezené řadě a ačkoli nejsou nutná k tomu nebo onomu účelu podle zákona, jsou-li použita v posledních vůlich nebo smlouvách, mají tato slova stále tentýž význam.

Heirs at law shall not be disinherited by conjecture but only by express words or necessary implication. Zákonní dědici nebudou vydědění na základě domněnky, ale pouze výslovnými slovy nebo nutným závěrem. Pravidlo, které znamená, že předek musí dědice jasně vyloučit, a že takové vydědění není lehce dovoditelné.

Heirship. Dědictví. Vlastnost nebo stav být dědicem nebo vztah mezi dědicem a jeho předkem. Je to legální právo, upravené zákonem k tomu, aby bylo podle ustanovení zákona využito.

Heir special. V anglickém právu potomstvo s dědičným právem v řadě přímé, které má nárok na dědictví *per formam doni*; formou daru.

Heirs per stirpes. *Viz Per stirpes.*

Heir testamentary. Dědic ze závěti. V kontinentálním právu někdo, kdo je jmenován a ustanoven v závěti zemřelého jako dědic. Toto označení ho odlišuje od *zákonného* (legal) dědice (někoho, komu zákon přisuzuje dědictví) a od *smluvního* (conventional) dědice (který se stává dědicem na základě dřívější smlouvy či dohody).

Held. Ve vztahu k rozhodnutí soudu znamená rozhodnutí. V kontextu se zločinem únosu označuje stav či stupeň fyzického omezení svobody. *Viz také Hold; Judgment.*

Hell. Jméno dříve dávané v Anglii místu, které spadalo pod kancelář státní pokladny a kam byli zavíráni královi dlužníci.

Helsing. Saská měděná mince, v hodnotě půl penny.

Henceforth. Od nynějška. Napříště. Slovo, které označuje budoucnost; je-li použito v právních dokumentech, zákonech a podobně, vždycky znamená kontinuitu jednání nebo stav od přítomného času dopředu, ale vylučuje veškerou minulost.

Henchman. Páze; sluha; herold či hlasatel. Loyální a věrný stoupenec. Lokaj, komorník; někdo, kdo se podřizuje příkazům druhého. Je používáno také ve významu politického přívržence a podporovatele; v tomto případě má spíše derogativní význam. *Gates v. State*, 140 Tex. Cr. R. 228, 143 S.W.2d 780, 783, 784. Člen zločineckého gangu.

Henfare. Ve starém anglickém právu trest za útěk k vůli vraždě.

Henghen. V saském právu vězení, trestnice, dům nápravné výchovy.

Hengwyte. Sas. Ve starém anglickém právu vyhlášení trestu pověšení nějakého zloděje.

Henricus Vetus. Jindřich Starý nebo Starší. Ve starých anglických kronikách a výsadních listinách je tak nazýván král Jindřich I., aby tak byl odlišen od králů téhož jména, kteří panovali po něm.

Heordfaete, or Hedefaest. V saském právu hlava rodiny, udržující vlastní dům, na rozdíl od nižší třídy svobodných lidí, totiž *folgeras (folgarii)*, kteří neměli vlastní obydli, ale byli držitelé domů svých pánů.

Heordpenny. Peter—pence (viz tam).

Heordwerch. V saském právu, služba pastýře či pastevece, vykonávaná podle vůle jeho pána.

Hepburn Act. Hepburnův zákon. Název obvykle dávány zákonu Kongresu (1906), doplňujícímu §§ 1, 6, 14, 15, 16 a 20 zákona o mezistátním obchodě. Tento zákon rozšířil jurisdikci Mezistátní obchodní komise (I.C.C. = Interstate Commerce Commission) na ropovodná potrubí; zakazuje volné průchody, kromě zaměstnanců; zakazuje veřejným dopravcům dopravu jakýchkoli produktů s výjimkou stavebního dříví, na kterém měli zájem; vyžaduje společné tarify a jednotný systém účetnictví.

Heptarchy. Heptarchie. Vláda sedmi. Vláda vykonávaná sedmi lidmi, nebo národ rozdělený do sedmi vlád. V roce 560 bylo v Anglii germánskými kmeny vytvořeno sedm různých monarchií, jmenovitě Kent kmene Jutů; Sussex, Wessex a Essex kmene Sasů; a Východní Anglie, Bernicia a Deira kmene Anglů. K těmto byla kolem roku 586 přidána monarchie osmá, nazývaná „Kingdom of Mercia“ („Království Mercia“), také založená Angly a zahrnující téměř celý střed dnešního království. Tyto vytvořené státy byly označovány jako „Anglo—Saská Oktarchie“, či obvykleji, ačkoliv ne tak správně, jako „Anglo—Saská Heptarchie“, což pocházelo od zvyku používat o Deire a Bernice jednotné pojmenování „Království Northumberland“.

Herald. Herold, posel. Ve starém právu byl herold diplomatický posel, který přenášel poselství mezi králi nebo státy, zvláště vyhlášení války, míru nebo příměří. V anglickém právu je herold úředník, jehož povinností je udržovat genealogické seznamy a tabulky, odsouhlasovat erbovní znaky a řídit ceremonie při královských korunovacích a pohřbech.

Heraldry. Heraldika. Výtvarné umění, úřad či věda o erbech, provozovaná heroldy. Také starý a zrušený zlořád nakupovat a prodávat přednostně otázky v případech svědeckých výslechů.

Herald's College. Heroldská společnost. V Anglii starobylá královská společnost, založená Richardem III. v roce 1483. Skládala se ze tří vrchních heroldů, šesti heroldů a čtyř nižších heroldů spolu s předsedou heraldické společnosti a jejím sekretářem. Knihy heroldů shromažďované, když byly slavnostně a pravidelně podnikány cesty do každé části království, na kterých se provádělo šetření o stavu rodin a registrovala se manželství a dědické nápady, vše ověřované pod přísahou, jsou připouštěny jako dobré důkazy o rodokmenech. Heroldský úřad je mlčky určen k udělování hraběcích korunek a k povolování změn jmen.

Herbage. Právo pastvy. V anglickém právu služebnost nebo povolení spočívající v právu pastvy dobytka na půdě druhého.

Herciscunda. V kontinentálním právu k rozdělení. *Familia herciscunda*, dědictví k rozdělení. *Actio familiae herciscundae*, žaloba na rozdělení dědictví. *Erciscunda* je obvykleji používáno v kontinentálním právu.

Herd, n. Stádo. Neurčitý počet, více než málo, hovězího dobytka, ovcí, koní nebo jiných zvířat velkých druhů, sehnaného a drženého pohromadě jako jedno stádo

pod péčí a vedením někoho. Boland v. Cecil, 65 Cal. App.2d Supp. 832, 150 P.2d 819, 822.

Herd, v. Sehnat do stáda. Dohlížet na, pečovat o, vést a řídit stádo hovězího dobytka nebo jiných zvířat, slovo zahrnuje něco více než pouze jejich pohánění z místa na místo.

Herder. Pastýř, pastevec, majitel stáda. Někdo, kdo pase nebo se stará o stádo hovězího dobytka ve výše definovaných významech.

Herdwerch, heordwerch. Ve starém anglickém právu práce pastevců či obvyklá práce dělaná pastýři a podřízenými nájemci, podle vůle majitele panství.

Hereafter. Slovo významově spojené s budoucností, používané v zákonech a právních dokumentech jako indikativ budoucího času, který vylučuje jak přítomnost, tak i minulost.

Herebannum. Ve starém anglickém právu veřejné oznámení, svolávající armádu do pole. Pokuta za nepřipojení se k armádě, když byla svolána. Daň, či tribut na podporu armády.

Herebote. Ve starém anglickém právu královský edikt svolávající lid do boje.

Heredad. Ve španělském právu kus obdělávané země; obdělávané hospodářství, nemovitý majetek; dědictví.

Heredad yacente. Z latinského „*Haereditas jacens*“ (viz tam). Ve španělském právu dědictví, kterého se ještě nikdo neujal či které si ještě nikdo nepřivlastnil.

Heredero. Ve španělském právu dědic; ten, kdo podle zákonné nebo testamentární dispozice zdědí majetek po zemřelé osobě. „*Haeres censeatur cum defuncto una eademque persona*“.

Hereditagium. V sicilském a neapolském právu to, co je drženo na základě dědického práva; totéž jako *hereditamentum (pozůstalost)* v anglickém právu.

Hereditaments. Pozůstalost. Věci, které se dají dědit, ať jsou hmotné nebo nehmotné, věcné nebo osobní či smíšené a zahrnující nejen pozemky a všechno na nich, ale také cennosti, přecházející z generace na generaci a určité příslušenství, které podle zvyku může být dědici postoupeno společně s půdou. Věci, které mohou být zděděny přímo, na rozdíl od věcí, které připadají osobnímu zástupci zemřelého. Denver Joint Stock Land Bank of Denver v. Dixon, 57 Wyo. 523, 122 P.2d 842, 846.

V common law byly hmotnými pozůstalostmi fyzické objekty zahrnuté pod pojem půda a říkalo se o nich, že „zůstávají k odevzdání“, zatím co nehmotné pozůstalosti existovaly pouze v právních úvahách a říkalo se o nich, že „zůstávají k udělení“ a byly připojovány k podílům na movitém majetku.

Corporeal hereditaments. Hmotná pozůstalost. Hmotné trvalé předměty, které mohou být zděděny. Termín „půda“ všechny takové předměty zahrnuje.

Incorporeal hereditaments. Nehmotná pozůstalost. Cokoliv, předmět vlastnictví, který je nedělitelný a nehmotatelný či viditelný. Právo vycházející ze společné věci (ať už reálné nebo osobní) nebo které se týká nebo je spojeno či je vykonatelné v jejím rámci. Právo vycházející ze, nebo týkající se, či spojené s hmotnou věcí, ale ne podstata věci samé.

Hereditary. Dědičný. To, co je předmětem dědictví. Geneticky přenesené či přenositelné z rodičů na potomstvo.

Hereditary right to the crown. Dědické právo ke koruně. Nástupnictví. Anglická koruna, jak je stanoveno danou ústavou království, byla vždycky děditelná, a tak to pokračuje v běhu, který je příznačný sám o sobě, poněvadž je omezený Parlamentem; ale bez ohledu na toto omezení zůstává koruně vlastnost dědičnosti a zůstává dědičnou pro prince, kterému je vyhrazena 1 Bl. Comm. 191.

Hereditary succession. Dědictví ze zákona; nárok potomků. Právní nárok, kterým osoba při smrti svého předka nabývá jeho majetek právem zastoupení, jako zákonný dědic. Viz Descent.

Heredity. Dědičnost. Biologický zákon, podle kterého mají všechny živé bytosti sklon opakovat se ve svých potomcích. Genové přenášení charakteristik rodičů na děti.

Herefare. Sas. Jít do nebo s armádou; jít do války (*profectio militaris*); výprava.

Heregeat. Část pozůstalosti (a heriot, viz tam).

Heregeld. Sas. Ve starém anglickém právu tribut či daň ukládaná na údržování armády.

Heremones. Ti, kdo provázeli armádu.

Herenach. Arcidiakon. Arcijáhen.

Heres. Dědic; Forma *haeres*, velmi obvyklá v kontinentálním právu. Viz Haeres.

Hereslita, heressa, heressiz. Najatý voják, který odjíždí bez povolení.

Heresy. Kacířství, bludařství. V anglickém právu zločin proti náboženství, který nespočívá v totálním popření křesťanství, ale ve veřejném a zatvrzele přiznávaném popírání některých jeho základních doktrín. Nábor nebo doktrína odporující církevnímu dogmatu. Nábor na božské subjekty vytvořeny lidským rozumem, veřejně hlášený a tvrdošimě udržovaný. Tento zločin je nyní předmětem pouze církevní nápravy a už dlouho jej nelze trestat světským právem.

Heretoch. Generál, vůdce či velitel; také říšský baron.

Heretofore. Až dosud, předtím. Toto slovo jednoduše vyjadřuje minulý čas k odlišení od času přítomného nebo budoucího a nemá žádný jiný určitý a přesný význam.

Hereunder. Níže. Odkazující slovo v dokumentu nebo zákoně, směřující pozornost na takovou věc, která v dokumentu následuje nebo je v něm obsažena.

Herge. Horda. V saském právu zločinci, kteří se spojili do jednoho tělesa většího než třicet pět osob k loupení a drancování.

Heriot. V anglickém právu obvyklá daň z veškerého osobního majetku, která byla placena pánu dědičného majetku při úmrtí nájemce. Tyto daně byly členěny na daň placenou službou a daň placenou podle obyčeje. První druh označuje ty služby, které jsou vázány na určitou výhradu při udělení pronájmu půdy a z toho důvodu představují něco víc než je pouhé nájemné; ten druhý se nevztahuje k žádným výhradám, ale vyplývá pouze ze prastarého zvyku a obyčeje.

Herischild. Ve starém anglickém právu druh vojenské služby nebo rytířský poplatek.

Heriscindium. Dělení rodinného majetku.

Herislit. Složení zbraní. Dezerce z armády.

Heristal. Stanoviště armády; místo, kde se zřizuje tábor.

Heritable bond. Děditelný úpis. Úpis na určitý obnos peněz, ke kterému je pro záruku věřitele přidán převod půdy nebo dědictví do držby věřitele jako zástava.

Heritable security. Děditelná záruka. Záruka vytvořená děditelným majetkem.

Heritage. Dědictví. V kontinentálním právu každý druh nemovitého majetku, který může být předmětem vlastnictví; jako pozemky, domy, ovocné sady, lesy, blata, rybníky, atd., které mohou být získány buď dědickým nápadem nebo koupí.

Hermadad. Ve španělském právu bratrství vytvořené mezi různými městy a vesnicemi, aby se předcházelo páchání zločinů a zabraňovalo zlořádu a utiskování, kterému podléhaly ze strany mužů u moci.

Hermaphroditus tam masculo quam feminae comparatur, secundum praevalentiam sexus incalescentis. Hermafrodita je nutno považovat za muže nebo ženu podle pohlaví, které převažuje.

Hermeneutics. Hermeneutika. Věda nebo umění o stavbě a výkladu textů, uměleckých děl a pod. Výraz „legal hermeneutics“ (právní hermeneutika) znamená systematický soubor pravidel, která jsou uznávána jako aplikovatelná při formulaci a interpretaci právních dokumentů.

Hermer. Velký pán.

Hermogenian Code. Viz Codex Hermogenianus.

Hernescus. Volavka.

Heroin. Heroin. Narkotická droga, která je derivátem opia a jejíž technické jméno je diacetyl—morphine. Pro trestní účely je klasifikován jako substance třídy A a trest za jeho protizákonnou výrobu, prodej a držbu je přísný. 21 U.S.C.A. § 841 (Anotovaný zákoník USA).

Heroud, heraud. L. Fr. Herold, posel.

Herus. Lat. Pán. *Servus facit ut herus det*, služebník pracuje, aby pán mohl dát. *Herus dat ut servus facit*, pán dává, jak služebník pracuje. 2 Bl. Comm. 445.

Hesia. Úleva.

Hetaerarcha. Hlava církevního domu; hlava koleje; správce korporace.

Hetaeria. V římském právu společnost nebo koleje.

Heuvelborh. Sas. Ve starém anglickém právu jistota, záruka (*warrantus*).

He who comes into a court of equity must come with clean hands. Viz Clean hands doctrine.

He who has committed iniquity shall not have equity. Viz Clean hands doctrine.

He who is silent when conscience requires him to speak shall be debarred from speaking when conscience requires him to be silent. Ten kdo mlčí, když svědomí ho žádá, aby mluvil, tomu bude zabráněno, aby mluvil, když svědomí ho žádá, aby mlčel. Pravidlo ekvity, které se uplatňuje, když osoba, která má povinnost mluvit a přiznat věc, mlčí, takže zatajuje to, co mělo být odhaleno, ale která usiluje o spravedlivou pomoc proti tomu, komu měla být odhalena.

He who seeks equity must do equity. Ten, kdo hledá spravedlnost, musí spravedlivě jednat. Tento výraz znamená, že strana, která vyžaduje pomoc ekvity soudů, musí mít svědomitý vztah ke svému protivníku

a transakce, ze které vyplývá její nárok musí být poctivá a oprávněná a pomoc nesmí být tvrdá a nespravedlivá vůči obžalovanému. Jacklich v. Baer, 57 Cal. App.2d 684, 135 P.2d 179, 184. Toto pravidlo umožňuje, aby soud neposkytl spravedlivou pomoc straně, která ji vyhledává, pokud tato strana neuzná a nepřipustí všechna spravedlivá práva, nároky a požadavky, které zasluženě náleží protistraně, a vyrůstají nebo jsou nezbytně zahrnuty v podstatě věci, která je předmětem kontroverze. Bates v. Dana, 345 Mo. 311, 133 S.W.2d 326, 329. Uplatňováním tohoto pravidla ekvita podepírá právo ženy na spravedlivé vypořádání.

He who will have equity done to him must do equity to the same person. Ten, kdo chce, aby se mu dostalo spravedlnosti, musí ji uplatňovat i vůči druhé osobě. Toto pravidlo ekvity umožňuje, že chování, které samo o sobě není nelegální či dokonce trestuhodné, ale které odporuje principům ekvity, vyloučí toho, kdo vyhledává spravedlivou pomoc u osoby, proti které je takové chování namířeno.

H H S. Zkratka pro Federal Department of Health and Human Services (Federální ministerstvo pro zdraví a lidské služby).

Hidage. Ve starém anglickém právu mimořádná daň dříve placená Koruně za každý lán půdy. Zdanění nebylo vybíráno v penězích, ale opatřením výzbroje, atd.

Hidalgo. Ve španělském právu šlechtic; osoba oprávněná k šlechtickým právům. Hidalgové (*hidalgos*) byli muži, kteří byli vybráni z dobrých životních poměrů (*de buenos lugures*), a vlastnili majetek (*algo*).

Hidalguia. Ve španělském právu rodová šlechta.

Hidden asset. Skryté aktivum. Aktivum vedené v knihách v podstatně zredukované či podceněné hodnotě; jeho tržní hodnota je větší než hodnota účetní.

Hidden defect. Skrytá vada. Typ vady ve vlastnosti, kterou nelze objevit přiměřenou kontrolou a za kterou je pronajímatel nebo prodávající obecně odpovědný, jestliže takový defekt způsobí uživateli škodu, a proti které je kupující vybaven právem odvolat dřívější přijetí. U.C.C. § 2-608(1)(b) (Jednotný obchodní zákoník). Viz také Defect; Latent defect.

Hidden tax. Skrytá daň. Daň zahrnutá do poslední prodejní ceny, která vznikla v předcházejícím výrobním nebo distribučním stadiu.

Hide. Lán. Ve starém anglickém právu míra půdy, která byla tak velká, aby mohla být zorána jedním pluhem. Je rozličně odhadována, od 60 do 100 akrů, ale pravděpodobně byla určována místní zvyklostí. Podle jiného mínění to byl tak velký kus země, který by živil jednu rodinu nebo obyvatele v panském sídle. Také dům; obytný dům. Lán byl za starodávna používán jako jednotka pro zdanění.

hidel. Ve starém anglickém právu místo pro ochranu; svatyně.

lidgild. Peněžní obnos placený nevolníkem nebo služebníkem, aby ochránil sama sebe před bičováním.

lierarchy. Hierarchie. Původně vláda složená z kněží. Nyní sbor úředníků v jakékoli církevní instituci, o kterém se předpokládá, že vytváří vzestupnou řadu hodností nebo stupňů moci a autority se souvztažnou závislostí každého k nejbližšímu vyššímu. Odvozeně těleso osob, organizovaných nebo tříděných podle autority, pozice, hodnosti, či schopnosti.

High. Vysoký. Tento termín, jak je používán v rozličných složených právnických větách, je mnohdy jenom přídavkem k důstojnosti a neznamená porovnání; ale obvykleji znamená vysoko postavený v hodnosti nebo umístění nebo zastávání nadřazené pozice a v několika málo případech zahrnuje nadřazenost ve vztahu k důležitosti, velikosti či četnosti nebo šíři použití, např. „high seas“ (širé moře), „highway“ (dálnice).

Pokud jde o *high Bailiff*; Constable; Crime; Justice; Justiciar; License; Prerogative writs; Propability (*High propability rule*); School; Sea; Sheriff; Tide; Treason; Water—mark, viz tato hesla.

High Commission Court. Viz Court of High Commission.

High Court of Admiralty. Viz Court of Admiralty.

High Court of Delegates. Viz Court of Delegates.

High Court of Errors and Appeals. Viz Court of Errors and Appeals.

High Court of Parliament. Viz Parliament.

High degree of care and diligence. See Care.

High degree of negligence. Viz Negligence (*Gross negligence*).

Higher and lower scale. Vyšší a nižší stupnice. V praxi anglického Nejvyššího soudního dvora byly dvě stupnice, které upravovaly soudní poplatky a poplatky, které byly oprávněni účtovat právní zástupci. Nižší stupnice se vztahovala (pokud soud nenařídil jinak) na následující případy: Všechny případy a záležitosti předepsané soudními výnosy divizím Vysokého soudního dvora a to Divizi královny lavice, Rodinné divizi (dřívější „Probate“) a Divizi rozvodové a námořní; všechny žaloby týkající se dluhu, smlouvy nebo mimosmluvního porušení práva; a na téměř všechny případy a záležitosti předepsané soudními výnosy Kancléřské divize, kde obnos ve sporu byl menší než 1000 liber. Vyšší stupnice se vztahovala na všechny ostatní případy a záležitosti a také na žaloby spadající pod jednu nebo druhou výše uvedenou třídu, ale ve kterých hlavní právní pomoc, o které se očekávalo, že bude získána, spočívala v soudním příkazu.

Highest and best use. Nejvyšší a nejlepší využití. Při oceňování hmotného majetku, (např. v konfiskačních řízeních), takové využití půdy nebo budov, které bude mít největší ekonomickou návratnost v průběhu daného času. Tato metoda vyžaduje experta, aby určil, jaká by realisticky mohla být poctivá tržní hodnota zkonfiskovaného majetku, kdyby hypoteticky bylo majiteli povoleno adaptovat jeho majetek k nejvýhodnějšímu a nejvíce zhodnotitelnému využití. Raleigh—Durham Airport Authority v. King, 75 N. C. App. 57, 330 S.E.2d 622, 626.

Highest court. Nejvyšší soud. Soud posledního odvolání; soud, jehož rozhodnutí je konečné a není z něj odvolání, poněvadž neexistuje vyšší soud, který by danou záležitost dále zvažoval; např. Nejvyšší soud Spojených států je nejvyšším federálním soudem.

Highest degree of care. Nejvyšší stupeň péče. Takový stupeň péče, který by velmi pečlivá a opatrná osoba použila za týchž či podobných podmínek. Schneider v. Bi—State Development Agency, Mo. App., 447 S.W.2d 788, 791. Míra péče, kterou některé jurisdikce vyžadují při veřejné dopravě cestujících. Míra je relativní, ne absolutní a někdy není považována za nic víc, než za přiměřenou péči měřenou okolnostmi.

Highest proved value. Nejvyšší dokázaná hodnota. V žalobě proti každému, kdo má bezprávně něčí věc, obnos, který porota po zvážení všech důkazů může shledat jako nejvyšší hodnotu majetku v období mezi jeho převodem a procesem.

Highgrading. Kradení zlata z dolu. V praxi, v hornickém nářečí, kradení zlata. People v. Siderius, 29 Cal. App.2d 361, 84 P.2d 545, 547.

Highness. Výsost. Čestný titul davaný princům. Angličtí králové nebyli před dobou panování Jakuba I oslovováni titulem „Majesty“ (Veličenstvo), ale titulem „Highness“ (Výsost). Děti korunovaných hlav obvykle dostávají titul „Výsost“. Od roku 1917 je titul „Royal Highness“ (Královská Výsost) vyhrazen pro děti panovníka a děti panovníkova syna a pro nejstaršího žijícího syna nejstaršího žijícího syna prince z Walesu.

High seas. Širé moře. Ta část oceánu, která je mimo dosah teritoriální jurisdikce jakékoli země. „Širé moře“ leží směrem na moře od národních výsostných vod, což je pás vody, který sahá tři míle od pobřeží. U.S. v. Romero—Galue, C. A. Fla., 757 F.2d 1147, 1149. Viz 18 U.S.C.A. § 3241 (Anotovaný zákoník USA), k jurisdikci federálních soudů týkající se zločinů spáchaných na širých mořích. Viz také Sea; Territorial waters.

High water line or mark. Čára přílivu. Čára na břehu, ke které dosahuje vrchol přílivu za normálních povětrnostních podmínek. Čára přílivu je obecně vypočítávána jako průměrný vrchol přílivu a ne jako extrémní výše vody. Carolina Beach Fishing Pier, Inc. v. Town of Carolina Beach, 277 N.C. 297, 177 S.E.2d 513, 516. Značka přílivu na splavně řece je linie, ke které obvyčejně dosahuje příliv a není čarou, ke které dosahuje voda při mimořádných zátopách; je to ta čára, pod kterou se půda nehodí pro rostlinstvo nebo zemědělské účely. State v. Bonelli Cattle Co., 108 Ariz. 258, 495 P.2d 1312, 1314.

Highway. Dálnice. volně přístupná a veřejná vozovka nebo ulice; Vozovka, kterou má každý právo užívat. V lidovém použití znamená toto slovo hlavní veřejnou cestu spojující města nebo velkoměsta. Celková šířka mezi mezemi každé veřejně udržované cesty používané veřejností k účelům vozové dopravy. Kimes By and Through Kimes v. Herrin, 217 Mot. 330, 705 P.2d 108, 110. V širším smyslu se vztahuje na jakoukoli hlavní trasu na zemi, vody nebo ve vzduchu.

Termín „Highway“ je obecně chápán tak, že nemá žádný restriktivní nebo statický význam, ale že označuje vyprojektované a vystavěné cesty, aby vyhovovaly způsobům cestování a jiným navazujícím účelům, které se mění, jak se mění zvyky a jak se vyvíjí technologie, a termín „highway“, jak je mu obecně rozuměno, zahrnuje i jiné oblasti, které jsou za hranicemi dlážděného (asfaltovaného, betonovaného) povrchu silnice. Dobrozdání soudců senátu, Mass., 352 N.E.2d 197, 201.

Commissioners of Highways. Dálniční komisaři. Veřejní úředníci jmenovaní ve státech, okresech a obcích, aby se starali o výstavbu, úpravy, opravy a rušení dálnic v rámci jejich příslušných jurisdikcí.

Common highway. Společná dálnice. Silnice, která je veřejně používána k jakémukoli účelu přepravy či dopravy.

Highway acts, nebo laws. Zákony o dálnicích. Soubor či systém zákonů, které upravují navrhování, výstavbu, opravu a použití dálnic.

Highway crossing. Dálniční křižovatka. Místo, kde železniční trať křížuje dálnici.

Highway—rate. Příspěvek na dálnici. V anglickém právu příspěvek na údržbu a opravu dálnic, je uvalitelný na tentýž majetek, který podléhá placení chudinského příspěvku.

Highway robbery. Viz Hijacking; Robbery.

Highway tax. Dálniční daň. Daň používaná k výstavbě a opravám dálnic.

Highway toll. Viz Toll.

Public highway. Veřejná dálnice. Dálnice, která je pod kontrolou a údržbou veřejných úřadů, užívaná širokou veřejností; zahrnuje každou veřejnou ulici, cestu nebo dálnici. Calif. Code Pub. Utilities, 3509.

Highwayman. Bandita. Někdo, kdo okrádá cestující na dálnici. Anderson v. Hartford Accident & Indemnity Co., 77 Cal. App. 641, 247 P. 507, 510. Viz také Hijacking.

Higler. V anglickém právu podomní obchodník, osoba, která chodí ode dveří ke dveřím a prodává v malém drobné druhy potravinářského zboží a pod.

Higuella. Ve španělském právu přijetí poskytnuté dědici zesnulého, při kterém se mu oznamuje, jaký majetek obdržel z pozůstalosti.

H.I.H. Zkratka pro His (or Her) Imperial Highness. Jeho (nebo Její) Císařské Veličenstvo.

Hiis testibus. Slova dříve používaná ve smlouvách, která znamenala *tito byli svědky*. Tato slova nejsou užívána od doby panování Jindřicha VIII.

Highjacking. Přepadání. Loupení přepravovaného zboží, obvykle z nákladních vozů. Může zahrnovat pouze loupež zboží nebo obojího, vozu i zboží. Může se také vztahovat na neoprávněné zmocnění se letadla. Viz 18 U.S.C.A. §§ 1951, 2117 (Anotovaný zákoník USA). Viz také Piracy.

Hilary Rules. Pravidla Hilary. Sbirka směrnic a formulí rozsáhle modifikujících proces a praxi v anglických vyšších soudech common law, vytvořená v rámci lednového zasedání soudu (Hilary term) v r. 1834.

Hilary term. V anglickém právu termín zasedání soudu, které započalo 11. a končilo 31. ledna každého roku. Nahrazeno v roce 1875 Hilary zasedáními, která začínají 11. ledna a končí ve středu před Velikonocemi. Viz také Easter, Michaelmas, Trinity terms.

Hilton doctrine. Hiltonova doktrína. V civilním řízení pravidlo, že ve sporu mezi stranami o pronájem ropy a plynu jsou držitelé licenčních poplatků, kteří by mohli ztratit svá práva, když byl pronájem obžalovanému ukončen, považováni za nezávislé strany v řízení, které nájem bere v pochybnost. Hilton v. Atlantic Refining Co., C. A. Tex., 327 F.2d 217.

Hindeni homines. Společnost mužů. Sasové řadili muže do tří tříd a oceňovali je, pokud jde o uspokojování za jejich zranění, atd., podle těchto tříd. Nejvyšší třída byla oceňována na 1.200s., a byla nazývána „*twelf hindmen*“; střední na 600s., a nazývala se „*sexhindmen*“; nejnižší na 200s., a nazývala se „*twyhindmen*“. Jejich vdovy byly nazývány „*hindas*“.

Hinder. Překážet, zdržovat.

Hine, or hind. Pacholek, chlap. Ve starém anglickém právu zemědělský služebník.